MODERNÉ REGIÓNY VĎAKA EUROFONDOM

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

OPTP
operačný program
technická pomoc

MODERNÉ REGIÓNY VĎAKA EUROFONDOM

ISBN 978-80-8259-016-9

Milí čitatelia,

v rukách držíte publikáciu s názvom MODERNÉ REGIÓNY VĎAKA EUROFONDOM. Je v poradí už štvrtou modrou knihou, ktorá predstavuje úspešné projekty realizované na Slovensku vďaka podpore Európskej únie.

Slovensko vstupom do Európskej únie dňa 1. mája 2004 získalo možnosť využiť finančné nástroje EÚ na znižovanie regionálnych rozdielov, zvyšovanie kvality života našich obyvateľov a podporu ekonomického rastu. Vďaka tomu sme počas niekoľkých programových období podporili mnohé projekty, ktoré v regiónoch priniesli pozitívne zmeny.

Aktuálne sa nachádzame na konci programového obdobia 2014 – 2020. Preto v zmysle pravidla n+3 dočerpávame finančné prostriedky viazané na tieto roky. V tomto období Slovensko dostalo k dispozícii 16,78 miliárd eur, z ktorých je k 30. septembru 2023 vyčerpaných takmer 76,66 %. Investície smerovali najmä do kľúčových odvetví, akým je dopravná infraštruktúra, ochrana životného prostredia, vývoj a inovácie, podpora malých a stredných podnikov, digitálna agenda, energetická efektívnosť a obnoviteľné zdroje energie. Nemenej dôležité boli investície do zamestnanosti, vzdelávania, sociálneho začlenenia a v neposlednom rade aj do zvýšenia efektívnosti verejnej správy.

Finančné prostriedky, ktoré sme členstvom v EÚ získali, priniesli Slovensku mnoho príležitostí, čo potvrdzuje aj 66 konkrétnych projektov predstavených v tejto publikácii. Ku každému z nich uvádzame základné informácie, predovšetkým cieľ projektu a jeho prínos pre okolie.

V publikácii sa dočítate aj to, ktorá nemocnica získala špičkový urgentný príjem, zistíte, kde ušetria vďaka projektom na zníženie energetickej náročnosti. Priblížime vám projekty zamerané na zrýchlenie a zvýšenie komfortu dopravy a zistíte, ako komunitné centrá prispievajú k lepšiemu a zdravšiemu životu obyvateľov. Ukážeme vám, kde sa môžete dostať na bicykli do práce, na nákup i za oddychom, kde sa deti aj rodičia tešia z moderných a vynovených priestorov predškolských zariadení. Predstavíme aj projekty na podporu rozvoja cestovného ruchu. Toto je len malá ukážka z množstva projektov, ktoré čakajú na svoje predstavenie.

Pre lepšiu prehľadnosť sú projekty zoradené regionálne zo západu na východ Slovenska. Zároveň uvádzame niekoľko národných projektov, ktoré zastrešujú územie takmer celého Slovenska. Samozrejmosťou je i mapka s vyznačením polohy miesta realizácie projektu.

Ako inšpiráciu na cestovanie po Slovensku pri niektorých projektoch nájdete aj tipy na výlety v okolí či miestnu zaujímavosť. Pri iných sa po načítaní QR kódu mobilným telefónom zobrazí vizuálne spracovanie projektu prostredníctvom videa na platforme YouTube.

Veríme, že predstavené projekty budú aj pre vás inšpiráciou v novom programovom období 2021 – 2027, ktoré sa na Slovensku úspešne rozbehlo.

Prajeme vám príjemné čítanie.

Vysoká pri Morave a Marchegg (AT) 6
Malacky 8
Bratislava 10, 12
Viedeň (AT) a Bratislava 14
Holíč a Valtice (CZ) 16
Holíč 18
Borský Mikuláš 20
Šenkvice 22
Sobotište a Vacenovice (CZ) 24
Szécsény (HU), Szentkút (HU), Bratislava a Fiľakovo 26
Kráľová pri Senci 28
Voderady a Trnava 30
Trnava 32
Nová Bošáca, Zemianske Podhradie a Březová (CZ) 34
Šaľa 36
Trnovec nad Váhom a Martin 38
Veľké Ripňany 40
Nitra 42
Ivanka pri Nitre 44
Trenčín 46
Horné Srnie a Ústí (CZ) 48
Dubnica nad Váhom 50
Komárno 52
Vráble 54
Považská Bystrica a Púchov 56

Žilina 60
Bruntál (CZ), Nová Bystrica, Oščadnica, Malatiná, Vyšný Kubín, Bukovina, Pribylina, Blatnica, Sklabiňa, Folkušová, Liptovská Teplá, Habovka, Zuberec, Svederník a Žilina 62
Žilina a Hukvaldy (CZ) 64
Turčianske Teplice a Príbovce 66
Martin 68
Čremošné 70
Nová Bystrica – Vychylovka a Rajcza (PL) 72
Svätý Anton 74
Turany 76
Hrušov 78
Zvolen a Pstruša 80
Banská Bystrica 82, 84
Istebné 86
Liptovské Revúce 88
Dolné Strháre 90
Hriňová 92
Lučenec 94
Vitanová 96

Vysoké Tatry 100, 102
Poprad 104
Muszyna (PL), Mníšek nad Popradom, lávky cez rieku Poprad v Legnava – Milik a Andrzejówka (PL) – M. Lipník 106
Gánovce 108
Výborná 110
Kežmarok 112
Ľubica 114
Krompachy a Kolinovce 116
Margecany 118
Chmiňany 120
Prešov 122
Košice 124, 126
Bardejov 128
Ropa (PL) a Zborov 130
Hanušovce nad Topľou 132
Sečovce 134
Sobrance 136

Slovensko 140
Banská Bystrica, Trnava, Liptovský Mikuláš a Košice 142

VYBRANÉ PROJEKTY REALIZOVANÉ VĎAKA FINANČNEJ PODPORE EURÓPSKEJ ÚNIE

Mapka znázorňuje mestá, obce alebo ich časti, v ktorých sa úspešne zrealizovali alebo realizujú projekty predstavené v tejto publikácii.

Farebne sú rozlíšené oblasti západného (žltá), stredného (zelená), východného (modrá) Slovenska. Národné projekty (červená) zasahujú celú alebo väčšiu časť Slovenska.

QR kódy pri vybraných projektoch smerujú na virtuálne prehliadky uložené na YouTube kanáli EUFONDY.

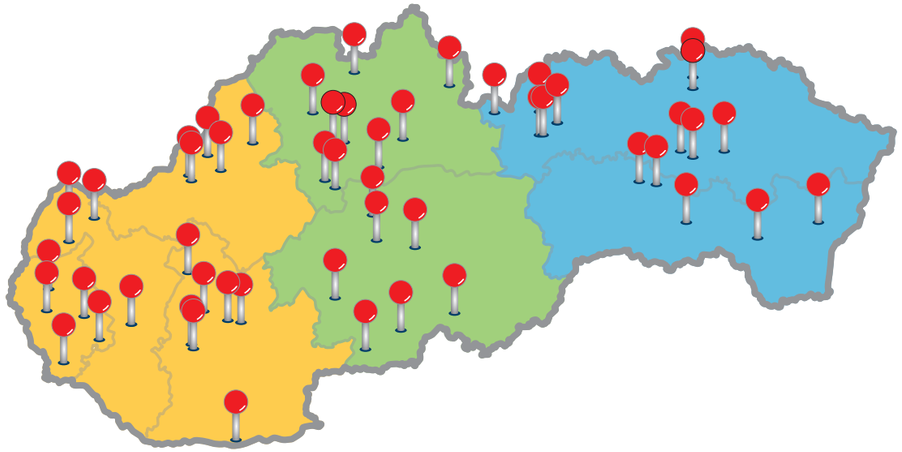

BREHY RIEKY MORAVA SPÁJA ĎALŠÍ MOST 6
NA ZÁHORÍ RASTIE CYKLISTICKÁ METROPOLA 8
ELEKTRIČKOVÁ TRAŤ V HLAVNOM MESTE V NOVOM ŠATE 10
MOBILNÁ APLIKÁCIA ODHALÍ CIVILIZAČNÉ CHOROBY 12
PROJEKT, KTORÝ KVITNE, VONIA A BZUČÍ 14
ZÁMOCKÉ ZÁHRADY SO ZÁVANOM ČIAS MÁRIE TERÉZIE 16
PÁSKU NA VYNOVENEJ ŠKÔLKE PRESTRIHLI DETI 18
ÚSPORA SA PREMIETNE DO KVALITNEJŠÍCH SLUŽIEB 20
DOCHÁDZAŤ DO BRATISLAVY AUTOM SA NEOPLATÍ 22
SPOMIENKY NA ZLATÚ ÉRU HABÁNSKEJ KOMUNITY 24
FRANTIŠKÁNSKE PAMIATKY SPRÍSTUPŇUJÚ VEREJNOSTI 26
V NADSTAVBE PRIBUDLA NOVÁ TRIEDA 28
AMBICIÓZNY VÝSKUM BATÉRIÍ NOVEJ GENERÁCIE 30
ZELENÝ KRÍČEK SA ZMENIL NA NEPOZNANIE 32
ZA BOŠÁCKYMI SLIVKAMI PO VYNOVENEJ CESTE 34
KLIENTSKE CENTRUM ZLEPŠÍ SLUŽBY VEREJNOSTI 36
DLHODOBO NEVYUŽÍVANÝ ODPAD DOSTAL DRUHÚ ŠANCU 38
Z CHÁTRAJÚCEJ RUINY VYKRESALI NOVÝ ŽIVOT 40
O NÁZVE LÁVKY ROZHODLI NITRANIA 42
NOVÁ TRIEDA PROSPIEVA AJ OBECNÉMU ROZPOČTU 44
UPRAVENÝ VNÚTROBLOK BODOVAL V ZELENEJ SÚŤAŽI 46
ZA KRÁSAMI POHRANIČIA POHODLNE NA BICYKLI 48
NOVÉ TECHNOLÓGIE PRINIESLI INTELIGENTNÉ RIEŠENIE 50
NEMOCNICA ZÍSKALA ŠPIČKOVÝ URGENTNÝ PRÍJEM 52
NA OSVETLENIE MESTSKÉHO ÚRADU SA VYUŽÍVA SLNEČNÁ ENERGIA 54
NAJNÁROČNEJŠÍ PROJEKT NA NAŠICH ŽELEZNICIACH 56

ZÁPADNÉ SLOVENSKO

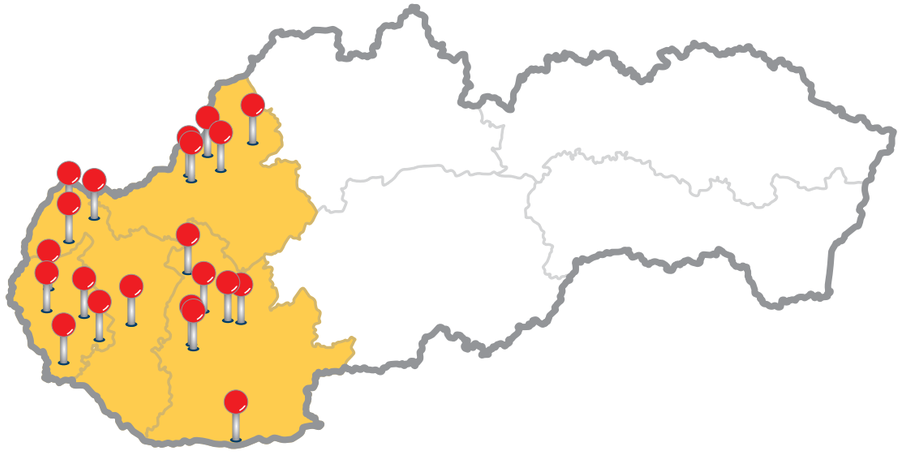

ZÁPADNÉ SLOVENSKO

BREHY RIEKY MORAVA SPÁJA ĎALŠÍ MOST

VYSOKÁ PRI MORAVE A MARCHEGG

Na rakúsko-slovenskej hranici bolo v minulosti 12 miest (mostov a brodov), vďaka ktorým sa dalo prejsť cez rieku Morava. Obdobie tzv. železnej opony však neprežil ani jeden cestný most. Zachoval sa iba železničný most medzi bratislavskou mestskou časťou Devínska Nová Ves a Marcheggom, pričom aj ten fungoval v obmedzenom režime. Prekročenie štátnej hranice bolo nežiaduce a cezhraničné vzťahy sa udržiavali hlboko pod bodom mrazu. Kontakty medzi Slovenskom a Rakúskom sa začali nanovo budovať až po roku 1989. Hoci obe krajiny až po Bratislavu naďalej oddeľuje rieka, aj vďaka pribúdajúcim mostom už nie je prekážkou ďalšej spolupráce a lepších vzťahov.

Prvý cestný most cez Moravu otvorili až v roku 2005 medzi Moravským Svätým Jánom a Hohenau. V roku 2012 postavili Cyklomost slobody, ktorý spája Devínsku Novú Ves s malebným rakúskym zámkom Schloss

Názov projektu:
Cezhraničné prepojenie územia medzi obcami Vysoká pri Morave a Marchegg formou cyklolávky cez rieku Morava

Prijímateľ:
Bratislavský samosprávny kraj a Land Niederösterreich

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko

Hof. A do tretice nedávno pribudol nový cyklomost s oficiálnym názvom VysoMarch. Vznikol vďaka ukážkovej cezhraničnej spolupráci s Rakúskom a uprostred mimoriadne krásnej prírody spája Vysokú pri Morave a Marchegg. Most má lávku širokú 4 m, jeho dĺžka je 260 m.

Cyklolávka slúži cyklistom zo širokého okolia a je ďalším bezpečným priechodom medzi Rakúskom a Slovenskom. Prepája národnú rakúsku cyklotrasu KTM s medzinárodnou trasou EuroVelo 13 – Cesta Železnej opony na slovenskej strane. Cyklistov privedie k zámkom Schloss Hof či Marchegg a do čarovných zákutí povodia Moravy. Spolu s Cyklomostom slobody vytvára 22 km dlhý okruh lužnými lesmi, ktorý je ideálny pre športových cyklistov i na príjemné rodinné výlety.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

NA ZÁHORÍ RASTIE CYKLISTICKÁ METROPOLA

MALACKY

Malacky sa pomaly, ale isto stávajú cyklistickým mestom. A to aj vďaka novej cyklotrase, ktorá vedie od železničnej stanice cez Pezinskú ulicu po priemyselný park. Trasa s dĺžkou 2,7 km bezpečne oddeľuje cyklistov od chodcov a automobilovej premávky. Súčasťou stavby sú nové parkoviská a verejné osvetlenie v celej dĺžke ulice. Na základe úspešného projektu plánujú pokračovať s výstavbou cyklotrasy aj na ďalších úsekoch v rámci takmer celého mesta.

Projekt podobne ako mnohé iné na Slovensku chce zvýšiť príťažlivosť a prepravnú kapacitu cyklistickej dopravy v meste. Vybudovaním cyklotrasy sa výrazne zvýšila kvalita poskytovanej verejnej dopravy. Nová trasa pre cyklistov sa logicky napojila na skôr vybudované cyklokomunikácie, resp. úseky označené pomocou cyklopiktogramov a cyklokoridorov. Budovanie cyklistickej infraštruktúry je súčasťou širšej iniciatívy mesta, ktorá zahŕňa vytváranie bezpečných a oddelených cyklotrás, a tak poskytuje obyvateľom zdravý a ekologický spôsob dopravy.

Názov projektu:
Cyklotrasa Pezinská – Priemyselný park

Prijímateľ:
mesto Malacky

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Kaplnka Svätých schodov
- jazero Pieskovňa
- vrch Vysoká
- Plavecký hrad
- Pezinská Baba

ELEKTRIČKOVÁ TRAŤ V HLAVNOM MESTE V NOVOM ŠATE

Mnohí Bratislavčania sa potešili, keď sa rozbehli dlho plánované práce na rekonštrukcii električkovej trate nazývanej Dúbravsko-Karloveská radiála. Projekt podporený z fondov EÚ mal ambíciu „zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy prostredníctvom modernizácie a rekonštrukcie infraštruktúry pre integrovaný dopravný systém a mestskú dráhovú dopravu“.

Cieľom modernizácie bolo nahradenie technicky zastaraných a opotrebovaných konštrukcií za nové a progresívne prvky. Projekt sa týkal komplexného zlepšenia kvality dvojkoľajovej trasy od tunela pod hradným kopcom až po už zrekonštruovanú časť trate v mestskej časti Bratislava-Dúbravka (po križovatku ulíc Hanulova/Bagarova a M. Schneidera-Trnavského), čo predstavuje úsek s celkovou dĺžkou 6,7 km a dvanásťmi zastávkami (oproti predchádzajúcemu stavu sa dve zastávky zlúčili).

Počas prípravy a realizácie boli do projektu zapracované ďalšie úpravy, ktorých výsledkom je dizajnovo príťažlivá dopravná línia. Prínosom je zvýšenie rýchlosti, únosnosti koľajového spodku, bezpečnosti prevádzky a cestujúcich vrátane kultúry, komfortu a plynulosti cestovania a zníženie negatívnych dopadov koľajovej prevádzky na obyvateľov priľahlých ulíc a zlepšenie a skvalitnenie životného prostredia.

Cestovanie z konečnej zastávky v Dúbravke k zastávke Tunel sa skrátilo o tri minúty aj vďaka preferencii električiek na všetkých križovatkách. Väčšie prestupné uzly sú riešené ako integrované zastávky, čo minimalizuje počet kolíznych situácií, ktoré vznikali, keď cestujúci prechádzali cez viaceré cestné komunikácie. Bezbariérové nástupiská zastávok vybudované väčšinou v pôvodných polohách sú vybavené osvetlenými prístreškami s dostatočnou kapacitou pre daný uzol, automatmi na výdaj cestovných lístkov a elektronickým informačným systémom. Vjazd električiek do obratiska v Karlovej Vsi je možný aj od Dúbravky, čo prispelo k uľahčeniu riešenia náhradnej dopravy počas mimoriadnych odstávok električkovej premávky.

Dúbravsko-Karloveská električková radiála je po kompletnej modernizácii bezpečnejšia, rýchlejšia a menej hlučná.

Názov projektu:
Modernizácia električkových tratí – Dúbravsko-Karloveská radiála

Prijímateľ:
mesto Bratislava

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

MOBILNÁ APLIKÁCIA ODHALÍ CIVILIZAČNÉ CHOROBY

Neurodegeneratívne ochorenia ako Alzheimerova a Parkinsonova choroba sú globálnou zdravotnou, ekonomickou a sociálnou hrozbou. Až na malé výnimky na tieto choroby neexistujú liečebné terapie, pričom príčina ich vzniku zostáva väčšinou neznáma.

Priniesť posun v diagnostike môžu inovatívne pomôcky vyvinuté v rámci projektu spoločnosti Axon Pro, ktorý zrealizovala s dvoma partnermi – Ústavom informatiky Slovenskej akadémie vied a Paneurópskou vysokou školou. Ide o mobilné aplikácie a softvér, ktoré pomôžu cez rečové a jazykové vzorce včas odhaliť Alzheimerovu chorobu. Štandardizovaným diagnostickým nástrojom založeným na nahrávke rečového prejavu testovanej osoby možno určiť osoby s rizikom prítomnosti kognitívnej poruchy rôznej príčiny, najmä Alzheimerovej

Názov projektu:
Early Warning of Alzheimer

Prijímateľ:
AXON PRO, s. r. o.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Aplikácia EWA nemá vo svete konkurenciu – jej výnimočnosť potvrdilo aj získanie slovenského IT Oskara – ocenenia IT produkt roku 2023.

choroby. Jedinečná inovácia pomôže pacientom čo najskôr začať s terapiou, aby stabilizovali svoj stav, a tak spomalili postup ochorenia.

Výstupom projektu sú softvérové produkty, konkrétne mobilná aplikácia EWA na včasné zistenie Alzheimerovej choroby a iných neurodegeneratívnych ochorení. Webový a serverový softvér pre EWA central slúži na zbieranie anonymizovaných údajov z uskutočnených diagnostických testov na ďalšie vedecké bádanie, štatistické vyhodnocovanie či dlhodobé sledovanie a vyhodnocovanie stavu konkrétnej osoby. Posledným výstupom je mobilná aplikácia BRAINTEST na testovanie pamäte, všímavosti, pozornosti a IQ.

PROJEKT, KTORÝ KVITNE, VONIA A BZUČÍ

VIEDEŇ A BRATISLAVA

Rozvoj zelenej infraštruktúry cezhraničného Twin City regiónu rozkladajúceho sa v okolí dvoch susedských miest – Bratislavy a Viedne – a zachovanie a podpora biologickej rozmanitosti prostredníctvom realizácie opatrení na zvýšenie biodiverzity v urbánnom prostredí a komplexnej práce s verejnosťou. Tak znie oficiálny opis projektu, ktorý teší obyvateľov i návštevníkov oboch metropol.

V každodennom živote to znamená zvýšenie biodiverzity na 11 ha lúk, získavanie nových informácií o výskyte netopierov, belorítok a vybraných druhov hmyzu a vzdelávanie verejnosti o dôležitosti prírodných plôch v meste. Fádne „golfové trávniky“ vo vybraných mestských parkoch a lúkach nahradili kvitnúce, bzučiace a voňajúce spoločenstvá lúčnych rastlín a živočíchov. Mestskí obyvatelia tak získali príležitosť na bezprostredné objavovanie vzácnych pokladov a krehkých i pevných zákonitostí prírody jednoduchou cestou – cez vlastné zážitky sprostredkované zrakom, sluchom, čuchom, hmatom či chuťou. V našich podmienkach trvá vznik a stabilizácia takýchto lúk s obdivuhodným symbiotickým systémom mikroorganizmov, rastlín a živočíchov niekoľko storočí. Realizované aktivity niektoré fázy urýchlili, a tak vytvorili optimálne podmienky pre rýchlejší nástup a udržanie tejto vzácnej harmónie.

Projekt priniesol aj inovatívne nástroje na environmentálne vzdelávanie a osvetu. Premietli sa do nových prístupov v komunikácii, motivácii a realizácii tém ochrany prírody smerom k verejnosti. Jedným z kľúčových výstupov je zriadenie Infocentra Kamzík v blízkosti televíznej veže – bratislavskej dominanty pomenovanej podľa vrchu v Malých Karpatoch, na ktorom je umiestnená. V infocentre sa nielen sústreďujú poznatky získané v projekte, ale zároveň tu mestské obyvateľstvo spolu s návštevníkmi nachádza bohaté príležitosti na oddych a jedinečné zážitky s prírodou. Infocentrum Kamzík ako viacúčelové zariadenie pre vzdelávanie a inštitucionálnu spoluprácu

Názov projektu:
CITY NATURE

Prijímateľ:
Mestské lesy v Bratislave,
Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie a Wiener Umweltschutzabteilung – MA 22

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko

má za cieľ účinne komunikovať verejnosti význam ochrany prírody, rozmanitosti druhov a aktívne k nej prispievať. Spolu s webovou stránkou Service Center – City Nature poskytuje služby environmentálnej výchovy a lesnej pedagogiky prostredníctvom školiacich programov v slovenčine, nemčine a angličtine pre širokú odbornú a laickú verejnosť, najmä školopovinnú mládež.

Centrum sa stalo priestorom na pravidelné školenia a nové verejné služby a garantom nepretržitého zvyšovania vedomostí o biodiverzite aj vďaka organizovaniu rôznych stretnutí a cezhraničných podujatí odborníkov v oblasti ochrany prírody a udržateľného rozvoja. Dôležitou súčasťou tohto oddychovo-vzdelávacieho areálu je obnova arboréta, ktoré bolo založené na pozemku v blízkosti križovatky ciest vedúcich na Kamzík a k lanovke.

ZÁMOCKÉ ZÁHRADY SO ZÁVANOM ČIAS MÁRIE TERÉZIE

HOLÍČ A VALTICE

Záhradný turizmus je odvetvie cestovného ruchu zamerané na poznávanie rôznych typov záhrad a parkov, pričom jeho rozvoj ide ruka v ruke so snahou zachovať ich prírodné a kultúrne dedičstvo. Realizácia tohto projektu nadväzuje na nultú etapu, v ktorej v Holíči vybudovali bylinkovú záhradu. Spoločným cieľom cezhraničných partnerov je zvýšiť atraktívnosť areálu Holíčskeho zámku, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou, pre návštevníkov a turistov v prihraničnom regióne.

Zámocké záhrady v Holíči sa nachádzajú v juhovýchodnej časti zámockého areálu – ide o rozľahlú rovinatú trávnatú plochu obklopujúcu rybník obdĺžnikového

Názov projektu:
Zámocké záhrady v Holíči – I. etapa

Prijímateľ:
mesto Holíč

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A
Slovenská republika – Česká republika

tvaru. Severný okraj prilieha k vodnej priekope. V blízkosti záhrad sa nachádza detské ihrisko a spomínaná bylinková záhrada. Obnovené záhrady slúžia na oddych pre návštevníkov zámku a príležitostné kultúrne akcie. Na trávnatých plochách sa ľudia môžu voľne pohybovať, a tak sú vyhľadávaným miestom na piknik či relax v blízkosti vodnej plochy. Pozdĺž jej brehov nasadili vodné rastliny, ktoré si možno prezerať z dvoch náučných drevených lávok osadených priamo do rybníka. Revitalizácia zámockého rybníka priniesla aj mlatové chodníky, osvetlenie a výsadbu stromov, kríkov a okrasných záhonov.

Mesto Holíč sa týmto projektom snaží dostať zámocké záhrady do stavu, aby sa aspoň v niečom podobali na barokové záhrady z čias Márie Terézie a Františka Štefana Lotrinského. Jednotlivé etapy konzultujú s pamiatkarmi, akousi osnovou je Štúdia realizovateľnosti Zámockých záhrad v Holíči. Spolu 14 etáp predpokladá okrem iného revitalizáciu ďalšieho zámockého rybníka – vodný biotop, a jeho premenu na oddychovú zónu, rekonštrukciu nádvoria zámku, vnútorných valov a oplotenia areálu, vybudovanie priestorov pre výstavy a expozície záhradného umenia a parkoviská. Zámocký areál už prešiel celkovou očistou a údržbou, odstránením náletov, vyčistením vodných valov i vyťažením bahna z rybníka. V tomto trende chce mesto pokračovať, pričom spoločným cieľom je rozvoj záhradného turizmu v prihraničnej oblasti s Českou republikou.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

PÁSKU NA VYNOVENEJ ŠKÔLKE PRESTRIHLI DETI

HOLÍČ

Aj v Holíči ležiacom na severe Záhorskej nížiny majú vďaka podpore z fondov EÚ vynovenú materskú školu. V prípade tohto projektu ide o MŠ Lúčky so špeciálnym zameraním na environmentálnu výchovu, regionálne cítenie, tradície, históriu a zdravý životný štýl. Po troch mesiacoch boli práce zrealizované v súlade s harmonogramom a zrekonštruovaný objekt oficiálne odovzdali do užívania. Zaujímavé je, že symbolického prestrihnutia pásky sa ujali deti spolu s riaditeľkou materskej školy, primátorom mesta a so zástupcom dodávateľskej spoločnosti.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti budovy MŠ Lúčky

Prijímateľ:
mesto Holíč

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Holíčsky zámok
- rozhľadňa na Hrebeni
- veterný mlyn
- Skalica
- Zlatnícka dolina

Rekonštrukcia, v rámci ktorej prišlo aj k zatepleniu objektu, vytvorila lepšie podmienky na výchovno-vzdelávací proces i prístup k vzdelávaniu. Z hľadiska osobnostného rozvoja detí a ich dôležitosti v systéme celoživotného vzdelávania materská škola predstavuje jeden z najdôležitejších faktorov.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

ÚSPORA SA PREMIETNE DO KVALITNEJŠÍCH SLUŽIEB

BORSKÝ MIKULÁŠ

Borský Mikuláš ležiaci v okrese Senica je jednou z množstva slovenských obcí, ktoré úspešne zrealizovali projekt zameraný na zníženie energetickej náročnosti verejných budov z operačného programu Kvalita životného prostredia. Obec s takmer 4 000 obyvateľmi nemala dostatok finančných prostriedkov a budova obecného úradu čakala na rekonštrukciu neuveriteľne dlho – od roku 1974! Počas celého tohto obdobia sa tu neurobili nijaké rekonštrukčné práce, okrem nevyhnutnej výmeny niekoľkých okien. Pre maximálne opotrebovanie však ani tie nespĺňali kritériá na funkčné využívanie.

Vďaka prostriedkom získaným z fondov EÚ sa podarilo zlepšiť tepelno-technické vlastnosti pôvodných stavebných konštrukcií a nahradiť staré vykurovacie zariadenia energeticky úspornejším systémom. To budovu posunulo z energetickej triedy C na úroveň A1, čo zodpovedá označeniu nízkoenergetická budova. Na základe odporúčaní energetického audítora došlo k výmene okien a zatepleniu obvodového plášťa a strechy, rekonštrukcii vykurovacieho systému a vybudovaniu bezbariérového prístupu. Tieto opatrenia prispeli aj k ochrane ovzdušia a pozitívnemu dopadu na životné prostredie prostredníctvom zníženia emisií znečisťujúcich látok a skleníkových plynov. Predpokladaná úspora dosiahne 70,8 % pôvodných nákladov, čo predstavuje viac ako 5 000 eur ročne. Táto suma sa premietne do skvalitňovania služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu Borský Mikuláš

Prijímateľ:
obec Borský Mikuláš

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Ako vznikol názov obce Borský Mikuláš?

Hoci by sa mohlo zdať, názov obce nie je odvodený od toho, že tu rástli borovice. Kedysi tu žili kmene Búrov a z toho vznikol aj dnešný názov Borský Mikuláš. Hoci borovíc na Záhorí možno vidieť neúrekom. Táto časť Slovenska bola kedysi piesočnatá, a tak Stupavské panstvo začalo s jej zalesňovaním. Najprv sem vysádzali obilie, a keď sa neskôr piesočnatá pôda spevnila, sadili sa do nej sadenice borovíc.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

DOCHÁDZAŤ DO BRATISLAVY AUTOM SA NEOPLATÍ

ŠENKVICE

Po Svätom Jure, Malackách a niekoľkých ďalších západoslovenských obciach môžu aj obyvatelia Šenkvíc pohodlne a bez problémov zaparkovať svoje autá a presadnúť na verejnú dopravu. Dopravný terminál so záchytným parkoviskom na Nádražnej ulici v Šenkviciach v okrese Pezinok je kľúčovým prestupným bodom aj pre Modru, Blatné a Vištuk. Záchytné parkovisko a ďalšie služby hojne využívajú aj obyvatelia týchto troch blízkych obcí, takže zo Šenkvíc môžu v ceste do hlavného mesta pokračovať vlakom alebo autobusom.

Vďaka projektu podporenému z fondov EÚ vzniklo 87 parkovacích miest. Počas rekonštrukcie už existujúceho dopravného terminálu v Šenkviciach vybudovali autobusové zastávky, krytý prístrešok na odstavenie bicyklov a bezbariérové chodníky pre jednoduchší prístup chodcov k verejnej osobnej doprave. Ľudia z parkoviska tak môžu rýchlo a bezpečne prestúpiť na vlak či autobus. Navigáciu vodičov na jednotlivé parkoviská zabezpečujú elektronické tabule s informáciami o počte voľných miest. Terminál je monitorovaný bezpečnostným kamerovým systémom.

V rámci systému integrovanej dopravy sa v Bratislavskom samosprávnom kraji zrealizovalo niekoľko projektov. Cestujúca verejnosť využíva napríklad záchytné parkovisko v Malackách s 91 miestami pre autá, prestupný dopravný terminál vo Svätom Jure s 58 parkovacími miestami a niekoľkými prístreškami pre bicykle (súčasťou sú aj dve parkovacie miesta pre autobusy). Realitou je aj záchytné parkovisko v Ivanke pri Dunaji so 158 miestami pre autá a 80 stojiskami pre bicykle. V plnej prevádzke je záchytné parkovisko v Nových Košariskách (165 miest pre autá a 50 miest pre bicykle) a Zohore (207 miest pre autá a 50 miest pre bicykle).

Názov projektu:
Prestupný dopravný terminál Šenkvice

Prijímateľ:
obec Šenkvice

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Múzeum slovenskej keramickej plastiky v Modre
- jazierko vo Viničnom
- zámok v Pezinku
- rozhľadňa na Veľkej Homoli
- Aquapark v Senci

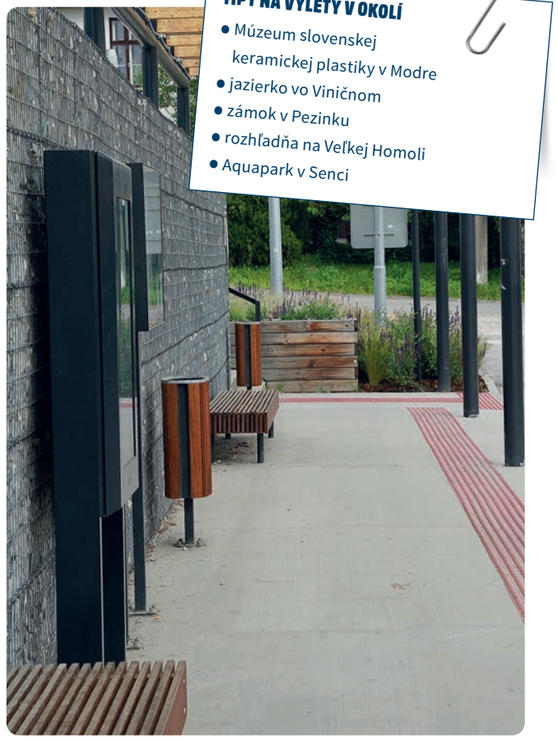

SPOMIENKY NA ZLATÚ ÉRU HABÁNSKEJ KOMUNITY

SOBOTIŠTE A VACENOVICE

Dve obce – slovenská a česká – prostredníctvom cezhraničnej spolupráce poukazujú na spoločnú históriu. Habánsky mlyn v Sobotišti a jeho priestory slúžia na prezentáciu kultúrneho dedičstva habánov na Záhorí s presahom za hranice rieky Morava.

Základy Habánskeho mlyna v Sobotišti a prvotné stavebné prvky pochádzajú zo 16. storočia. Habáni ho dostali do správy od grófa Nyáryho a okolo mlyna postupne postavili ďalšie stavby, až vznikol habánsky dvor.

Mlyn, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou, v rámci projektu úspešne zrekonštruovali. Súčasne vytvorili stálu expozíciu zameranú na habánsku komunitu v Sobotišti, ich remeselné zručnosti, migračné cesty z Moravy na Slovensko, pôsobenie na Záhorí a území v okolí Trnavy, ako aj na migráciu zo Slovenska do ďalších krajín sveta.

Názov projektu:
Po stopách habánov

Prijímateľ:
obec Sobotište a obec Vacenovice

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A
Slovenská republika – Česká republika

Moravské Vacenovice boli tiež domovom habánskej komunity. V obci zrekonštruovali tzv. habánsky sklep, kde sa nachádza prvá expozícia venovaná habánom (tzv. hutteritskí bratia) na českom území. Vo Vacenoviciach habáni pôsobili rovnako ako na Slovensku v 16. storočí. Ich pobyt je dokumentovaný jedinou zachovanou habánskou vypaľovacou pecou v strednej Európe a archeologickými nálezmi.

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Kde sa na západnom Slovensku vzali habáni?

Od polovice 16. storočia postupne prichádzali z Moravy. Habáni – novokrstenci, majú pôvod v Nemecku a Rakúsku. Žili v samostatných sebestačných komúnach – haushabenoch s vlastnou hospodárskou samosprávou. Známi boli remeselníckou zručnosťou, najmä v oblasti keramiky. Exil novokrsteneckých spoločenstiev súvisí s vydaním reštrikčných zákonov v roku 1545, ktoré ich prinútili usadzovať sa na priľahlom území nábožensky tolerantnejšieho Uhorska, kde podľa osobitných princípov spoločenského života zakladali tzv. bratské dvory.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

FRANTIŠKÁNSKE PAMIATKY SPRÍSTUPŇUJÚ VEREJNOSTI

SZÉCSÉNY, SZENTKÚT, BRATISLAVA A FIĽAKOVO

Rekonštrukcia sakrálnych pamiatok, zachovanie a odovzdávanie spoločného historického, kultúrneho a náboženského dedičstva i rozvoj cestovného ruchu. To sú hlavné ciele projektu so skráteným názvom Monumentis, ktorý rozvíja v európskych podmienkach ojedinelú cezhraničnú spoluprácu dvoch františkánskych provincií – Rehole menších bratov Františkánov na Slovensku a FONS SACER belső egyházi jogi személy z Maďarska.

Obnova františkánskeho dedičstva postupuje ruka v ruke s jeho sprístupňovaním širokej verejnosti a premenou na atraktívnu turistickú destináciu. V Maďarsku i na Slovensku vlastní cirkev a rehole historicky významné budovy (mnohé z nich sú národnými pamiatkami), z ktorých sú pre pútnikov či verejnosť otvorené iba niektoré. Väčšina je prístupná obmedzene a mnohé sú úplne uzavreté. V Maďarsku vďaka nábožensko-turistickému rozvoju v minulých rokoch pre návštevníkov sprístupnili viaceré františkánske pamiatky.

Názov projektu:
Turistický rozvoj františkánskych kultúrnych pamiatok v pohraničnej oblasti prostredníctvom spolupráce dvoch provincií

Prijímateľ:
FONS SACER belső egyházi jogi személy a Rehoľa menších bratov Františkánov

Operačný program:
Operačný program: Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko

Na Slovensku starostlivosť o františkánske pamiatky zatiaľ nie je vyriešená, a preto sú mnohé z nich v stave, ktorý neumožňuje, aby sa stali vyhľadávanými turistickými destináciami ako v Maďarsku. Aj preto sa projekt v druhej línii zameral aj na rozvoj manažérskych a marketingových kompetencií slovenského partnera na základe maďarských skúseností v cestovnom ruchu. Popri obnove budov a pamiatok je súčasťou projektu aj vytvorenie spoločenských a výstavných priestorov na usporadúvanie interaktívnych prehliadok.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

V NADSTAVBE PRIBUDLA NOVÁ TRIEDA

KRÁĽOVÁ PRI SENCI

V tichej lokalite medzi zdravotným strediskom a obecným úradom sa v Kráľovej pri Senci nachádza vynovená materská škola. Obec aj vďaka podpore z fondov EÚ vytvorila lepšie podmienky na výchovu budúcich generácií zrealizovaním projektu zameraného na rozšírenie pôvodného objektu. Základom novej podoby je rekonštrukcia existujúcej budovy jej nadstavbou a nadväzujúcimi stavebnými úpravami. Hlavným cieľom projektu je zvýšenie kapacity predškolského zariadenia – na hornom poschodí vznikla nová trieda s príslušenstvom pre 24 detí. Tento krok bol nevyhnutný vzhľadom na každoročný nárast počtu žiadostí o prijatie detí do obecnej materskej školy.

Názov projektu:
Nadstavba materskej školy Kráľová pri Senci

Prijímateľ:
obec Kráľová pri Senci

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Úspešný projekt zlepšil prístup detí ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve. Kapacita materskej školy v Kráľovej pri Senci sa výrazne zvýšila. Vďaka tomu môže viac detí priamo v rodnej obci absolvovať predškolskú prípravu bez potreby každodenného cestovania.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

AMBICIÓZNY VÝSKUM BATÉRIÍ NOVEJ GENERÁCIE

VODERADY A TRNAVA

Veľkolepá budúcnosť elektromobility je na dosah. Spoločnosť InoBat Auto vyvíja inováciu svetovej úrovne v projekte zameranom na výskum a vývoj špičkových batériových článkov novej generácie.

Výskum a vývoj unikátnych batériových článkov sa realizuje v rámci významného projektu spoločného európskeho záujmu. Vo vybudovanom vedecko-výskumnom centre s prototypovou výrobnou linkou s kapacitou až do 45 MWh spoločnosť vyvíja batériové články novej generácie s tekutým elektrolytom a elektrolytom v pevnom stave. Projekt prináša inováciu na svetovej úrovni v podobe návrhov batériových článkov so špecifickými vlastnosťami.

V budúcnosti InoBat Auto plánuje vyrábať špecializované batériové články na základe vlastného výskumu a vývoja, ktoré zohľadnia špecifické požiadavky a budú šité na mieru zákazníkovi. Medzi odberateľov inovatívnych batérií sa zaraďujú predovšetkým výrobcovia prémiových osobných vozidiel a komerčných dopravných vozidiel, výrobcovia v leteckej doprave a výrobcovia stacionárnych batériových úložísk.

Názov projektu:
Vybudovanie pilotnej výrobnej linky na Li-Ion batérie s vedecko-výskumným centrom

Prijímateľ:
InoBat Auto, j. s. a.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

ZELENÝ KRÍČEK SA ZMENIL NA NEPOZNANIE

TRNAVA

Zelený kríček – miesto, kadiaľ v Trnave dennodenne prejdú tisíce ľudí pešo, autobusom či autom, potreboval rekonštrukciu ako soľ. Po dlhoročných administratívnych komplikáciách sa nakoniec aj vďaka podpore z fondov EÚ podarilo zrealizovať práce, ktorých výsledkom je atraktívny, moderný a funkčný verejný priestor.

Po kompletnej výmene konštrukcie vozovky, priľahlých chodníkov a spevnených plôch pribudli moderné autobusové zastávky s elektronickými tabuľami, bezpečná lávka pre peších a cyklistov ponad Trnávku a vodorovné dopravné značenie. Niekdajšie predajné stánky nahradil centrálny objekt, v ktorom sú okrem priestorov na komerčný predaj aj verejné toalety. Obohatením je nová

Názov projektu:
Rekonštrukcia Zeleného kríčka v Trnave

Prijímateľ:
mesto Trnava

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

zeleň s viac než štyridsiatimi odrastenými stromami a trvalkami, lavičky, pitná fontánka, priechody pre chodcov s bezbariérovou úpravou a verejné osvetlenie. Po zotmení sa zasvietia nielen nové lampy, ale farbami zažiari aj iluminácia pri Galérii Jána Koniarka. Pred galériou pribudla fontána a sedenie spolu s priestorom na rozšírené aktivity galérie, kreatívne dielne či rôzne výstavy.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

ZA BOŠÁCKYMI SLIVKAMI PO VYNOVENEJ CESTE

NOVÁ BOŠÁCA, ZEMIANSKE PODHRADIE A BŘEZOVÁ

Vynovená cesta prepája územie Bošáckej doliny! Zlepšenie dopravnej dostupnosti tejto jedinečnej oblasti bolo hlavným dôvodom zámeru Trenčianskeho samosprávneho kraja zrekonštruovať cestu III/1223 zo Zemianskeho Podhradia do Bošáce v okrese Nové Mesto nad Váhom.

V rámci cezhraničného projektu sa rekonštrukciou dvoch úsekov jednej cesty spájajúcej prihraničné oblasti nielen zlepšila dopravná dostupnosť pre obyvateľov i návštevníkov z oboch strán slovensko-českej hranice, ale aj zvýšila bezpečnosť motoristov. Úsek vynovenej cesty sa na slovenskej strane začína na hranici Zemianskeho Podhradia a končí sa v Novej Bošáci.

Dĺžka tohto úseku je o málo viac než 4 km. Okrem novej vozovky pribudli bezpečnostné prvky, boli vymenené cestné zvodidlá v dĺžke 1,1 km a zábradlia a kompletne obnovené vodorovné i zvislé dopravné značenie. V Novej Bošáci prešiel rekonštrukciou aj most.

Úsek na českej strane sa začína na štátnej hranici so Slovenskou republikou a končí sa na križovatke s cestou III/4984. Dĺžka rekonštruovaného úseku je 3,5 km. Komunikácie III/1223 a III/06124 priamo prepájajú jednotlivé časti Bošáckej doliny, pričom celková dĺžka rekonštruovaných úsekov je 7,6 km.

Zrekonštruovaný úsek na slovenskej strane zlepšil dopravnú dostupnosť k významným objektom kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúcich sa na území Bošáckej doliny z oboch strán hranice, čím sa komplexne a kvalitne prepojili atraktivity prihraničného územia a vytvorili lepšie podmienky na zvýšenie jeho návštevnosti.

Názov projektu:
Zlepšenie dopravnej dostupnosti Bošáckej doliny

Prijímateľ:
Trenčiansky samosprávny kraj,
Ředitelství silnic Zlínského kraje

Operačný program:
Program spolupráce Interreg
V-A Slovenská republika – Česká republika

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Haluzická tiesňava
- rozhľadňa Hájnica
- hrad Beckov
- Zelená voda
- Bzince pod Javorinou

KLIENTSKE CENTRUM ZLEPŠÍ SLUŽBY VEREJNOSTI

Šalianska radnica tak ako väčšina samospráv dbá o ekologický charakter mestských budov. Objekt radnice bol postavený pred desiatkami rokov, a tak bolo viac ako nevyhnutné, aby spĺňal nielen bezpečnostné, ale aj environmentálne parametre.

Projekt v praxi predstavuje komplex opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti budovy Mestského úradu v Šali. Energetický audit naznačil, že je potrebné zateplenie obvodovej steny a strechy, výmena výplní otvorov, inštalácia vzduchotechniky a spätného využitia tepla (rekuperácia), napojenie na sústavu centralizovaného zásobovania teplom a výmena svetelných zdrojov. Počas prác mohla verejnosť z vonkajšej strany vidieť, ako sa fasáda budovy postupne menila. Nové okná sú modernejšie a užšie ako pôvodné. Na priečelí vidieť tunel výťahu, ktorý využívajú zamestnanci i klienti úradu. Pre tých druhých je určené aj klientske centrum, takže projekt prinesie aj zlepšenie služieb verejnosti.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti budovy MsÚ Šaľa

Prijímateľ:
mesto Šaľa

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Výsledkom je výrazné zníženie potreby energií na prevádzku objektu. Verejná budova s podlahovou plochou vyše 3 070 m^2 dosiahne po hĺbkovej obnove označenie nízkoenergetická (energetická trieda A1). Potreba energie v budove sa po realizácii opatrení energetickej efektívnosti zníži o 510,202 MWh/rok v porovnaní so stavom pred realizáciou projektu. Vďaka opatreniam sa ročná spotreba primárnej energie vo verejnej budove zníži o 585 245 kWh/rok.

DLHODOBO NEVYUŽÍVANÝ ODPAD DOSTAL DRUHÚ ŠANCU

TRNOVEC NAD VÁHOM A MARTIN

Snaha o trvalú udržateľnosť je pre niekoho módnym trendom, pre iného nevyhnutnosťou. Podľa niektorých zdrojov je viac ako 60 % európskej pôdy nezdravej a až štvrtina pôdy sa môže premeniť na púšť. Spoločnosť Zdroje Zeme priniesla unikátne riešenie na zlepšenie kvality pôdy a recykláciu biologického odpadu. Práve ono môže byť odpoveďou na vyššie uvedený katastrofický scenár.

Slovenský projekt spracováva komunálny a priemyselný biologicky rozložiteľný odpad a odpad z poľnohospodárstva a zo živočíšnej výroby. Ide o udržateľné riešenie, ktorého hlavným produktom je regeneračný substrát na báze bio uhlíka na zlepšenie kvality pôdy a zelená energia vo forme bioplynu.

Spoločnosť Zdroje Zeme dlhodobo hľadá, vyvíja a realizuje ekologické riešenia v oblasti spracovania odpadu, obnovy pôdy a rekultivácie nevyužitých brownfieldov. Projekt sa zaoberá vývojom regeneračného a melioračného substrátu a vlastným procesom jeho výroby. Príkladom je pilotná lokalita Horný Jatov, ktorú spoločnosť zmenila zo znečisteného brownfieldu na experimentálnu výrobnú prevádzku. Využíva miestne zdroje, ktoré poskytujú biologicky rozložiteľný komunálny, priemyselný a poľnohospodársky odpad, a blízkosť bio palivových staníc. Vyrobené bio hnojivá využívajú miestni výrobcovia obilnín a zeleniny. Lokalita je navrhnutá na spracovanie 100 000 t odpadu, pričom závod bude schopný vyrobiť 20 000 t substrátu EFFECO a 1,2 MWh energie ročne.

Názov projektu:
EFFECO – Cirkulárne riešenie pre bioodpad, energiu, pôdu a poľnohospodárstvo

Prijímateľ:
Zdroje Zeme, a. s.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Know-how spoločnosti je chránené štyrmi domácimi a dvoma medzinárodnými patentmi už v 64 krajinách sveta. To jej umožňuje podnikať s vysokou pridanou hodnotou nielen na Slovensku, ale aj v rôznych regiónoch EÚ.

Z CHÁTRAJÚCEJ RUINY VYKRESALI NOVÝ ŽIVOT

VEĽKÉ RIPŇANY

Veľké Ripňany sa rozprestierajú v západnej časti Nitrianskej pahorkatiny v okrese Topoľčany. V obci s bohatou históriou zaujme niekoľko prírodných a kultúrnych pamiatok. Pri prechádzke môže byť prvou zastávkou kamenný kríž postavený na „slávu a chválu Božiu“ v roku 1819. Dominantou je farský kostol z roku 1595. Po klasicistickej prestavbe v roku 1853 ho vysvätili ako Kostol sv. Jána Nepomuckého. Pri kostole sa nachádza Lurdská jaskyňa a socha sv. Jána Nepomuckého. Za prehliadku stojí aj pomník padlým v prvej svetovej vojne či socha Matky Márie Medžugorskej. Cintorín zdobí architektonicky zaujímavý dom smútku, ústredný kríž z roku 1842 a nádherná lipová aleja. Kultúrny dom má veľkú sálu s kapacitou až 300 miest.

Pri obci sa nachádza rybník či vyhľadávaná motokrosová trať (v miestnej časti Behynce), takže pre všetkých, čo radi spájajú vidiecku turistiku s návštevou prírody a možnosťou aktívneho oddychu, je táto dedina ideálnou voľbou. Určite sa sem však treba vydať vlakom, pretože tunajšia železničná stanica prešla citlivou obnovou a v jej bezprostrednej blízkosti sa nachádza komunitné centrum s výstavným priestorom, modelovým koľajiskom a so začiatkom náučného chodníka.

Komunitné centrum Zastávka vybudovali s podporou fondov EÚ – aj vďaka nim sa zo starej ruiny stala pýcha obce. Stavba architektonicky príťažlivého komunitného centra s rekonštruovanou železničnou zastávkou vo Veľkých Ripňanoch totiž vznikla na vyše storočných základoch bývalej železničnej stanice. Odvtedy slúži takmer všetkým obyvateľom obce a je dôkazom toho, že aj v malej obci sa dajú robiť veľké veci bez veľkých a silných rečí.

Názov projektu:
Komunitné centrum „Zastávka“ vo Veľkých Ripňanoch

Prijímateľ:
obec Veľké Ripňany

Operačný program:
Ľudské zdroje

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Visiace skaly
- rozhľadňa na Marháte
- Veľká a Malá dolnosokolská jaskyňa
- Oponický hrad
- Veľký Tribeč

O NÁZVE LÁVKY ROZHODLI NITRANIA

Cyklistická trasa a cyklolávka cez rieku Nitra prepojila Wilsonovo nábrežie s Nábrežím mládeže pri Slovenskej poľnohospodárskej univerzite na nitrianskom sídlisku Chrenová. Vzhľadom na to, že stav chodníka na ľavom brehu Nitry a absencia lávky pre cyklistov a peších cez rieku nespĺňali základné požiadavky na plánované vedenie cyklistických trás na území mesta, projekt bol v zozname priorít samosprávy nevyhnutnosťou.

Nová lávka má dĺžku 62 m a šírku 4 m. Premyslene dopĺňa systém existujúcich cyklistických trás a ďalej ho rozširuje. Po úspešnej realizácii stavba prepojila cyklistické a pešie trasy vedúce po ľavom a pravom

brehu rieky a chodník pozdĺž Triedy Andreja Hlinku, čo viedlo k zvýšeniu bezpečnosti užívateľov týchto komunikácií. Súčasťou projektu je aj nové osvetlenie lávky i cyklotrasy.

O názve cyklistického mosta rozhodli Nitrania v internetovom hlasovaní. Radnica ich totiž vyzvala, aby navrhli pomenovanie pre nové premostenie rieky. Z viac ako dvesto návrhov napokon komisia zložená z poslancov a zo zamestnancov mesta vybrala tri. Bolo medzi nimi aj pomenovanie Most nádeje, ktoré súvisí s pandémiou ochorenia COVID-19. Tento názov dostal v ankete 587 hlasov. Do finále sa dostalo aj pomenovanie Wilsonov most, ktoré vychádzalo z faktu, že lávka spája jednu z najdlhších ulíc v meste – Wilsonovo nábrežie s Nábrežím mládeže. Názov po americkom prezidentovi Woodrowovi Wilsonovi dostal 857 hlasov. Most sa napokon volá Kalvársky. Návrh, aby sa volal podľa jeho umiestnenia pod nitrianskou Kalváriou, získal v ankete 2 089 hlasov.

Názov projektu:
Cyklolávka cez rieku Nitra

Prijímateľ:
mesto Nitra

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

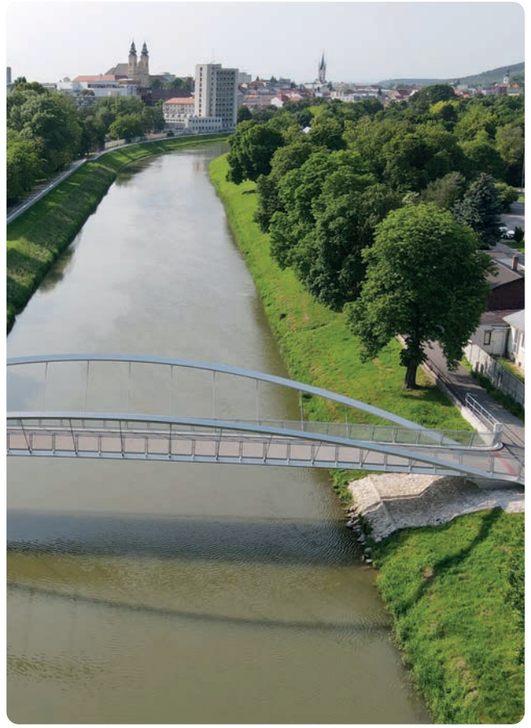

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

NOVÁ TRIEDA PROSPIEVA AJ OBECNÉMU ROZPOČTU

IVANKA PRI NITRE

Materská škola v Ivanke pri Nitre sa nachádza v jednom areáli so základnou školou. Škôlka mala pôvodne v budove školy dve triedy s kapacitou 42 detí. Preto sa samospráva rozhodla pre projekt, ktorého cieľom bola rekonštrukcia nevyužívaného objektu základnej školy a jeho adaptácia pre potreby materskej školy. V minulosti sa využíval ako administratívna budova – nachádzali sa tu pracovné dielne, družina a školský klub. V školskom areáli navyše chýbal priestor pre aktivity detí.

Nevyužívaný objekt základnej školy vďaka podpore z fondov EÚ prešiel rekonštrukciou a adaptáciou pre potreby materskej školy. Zmenou dispozičného usporiadania sa kapacita zvýšila o jednu triedu (plus 14 detí) so zázemím, ktoré tvoria šatne, herne, jedálne, spálne, toalety a kabinet pre učiteľky. Vďaka tomu je škôlka schopná prijímať deti od troch rokov. Ďalším výsledkom projektu je vybudovanie detského ihriska a úprava oplotenia.

Názov projektu:
Stavebné úpravy MŠ Ivanka pri Nitre vrátane areálu

Prijímateľ:
obec Ivanka pri Nitre

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Zvýšený počet žiakov umožní na jednej strane dosahovať úspory pri realizácii predprimárneho vzdelávania. Na druhej strane sa vytvoril tlak na rast nákladov spojených s prevádzkou materskej školy vo forme zvýšenia personálnych výdavkov. Z pohľadu obce však ide o pozitívum, nakoľko sa vytvorili nové pracovné miesta priamo v obci a vďaka možnosti umiestnenia nových žiakov môže obec získať nových obyvateľov. Získanie nových príjmov pre obecný rozpočet je ďalšou pridanou hodnotou.

UPRAVENÝ VNÚTROBLOK BODOVAL V ZELENEJ SÚŤAŽI

TRENČÍN

Komunita patrí k často používaným výrazom posledných rokov. Komunitné centrá, záhrady, kaviarne či podujatia sa stali symbolom revitalizácie občianskeho života na Slovensku. Byť súčasťou komunity je novodobým spoločenským trendom. Tie najlepšie podmienky na kráčanie v týchto šľapajach vytvára aj úspešný projekt trenčianskej samosprávy podporený z fondov EÚ.

Primárnym cieľom projektu je ochrana a podpora ekosystémových služieb tzv. zelených pľúc mesta poskytovaných sídliskovou zeleňou vnútrobloku J. Halašu.

Názov projektu:
Zlepšenie environmentálnych aspektov v meste Trenčín – vybudovanie prvkov zelenej infraštruktúry pri regenerácii vnútrobloku J. Halašu

Prijímateľ:
mesto Trenčín

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Ide o významný prvok zelenej infraštruktúry a jej integrácie s prvkami tzv. sivej infraštruktúry. V zladení prospievajú k zvyšovaniu kvality života v mestskom prostredí a adaptabilite územia mesta na klimatickú zmenu. Výsledkom projektu je zvýšenie podielu zelenej infraštruktúry na celkovej rozlohe mesta prostredníctvom takmer 10 000 m^2 obnoveného otvoreného priestranstva.

Revitalizácia vnútrobloku J. Halašu zahŕňala vytvorenie vodných prvkov, ktoré zabezpečujú ochladzovanie a vlhkosť pôdy potrebnú pre prirodzené procesy rastlín v silne urbanizovanom území. Celkovo sa posilnila ekologická stabilita, zlepšilo sa sídelné prostredie a znížilo znečistenie ovzdušia a hladina hluku. Celý priestor je menej zraniteľný. Významný vplyv na posilnenie aktivít a vzájomnej komunikácie miestnej komunity majú nové herné prvky, workout, fitness dráha, minifutbalové ihrisko, oddychové zóny, nové chodníky a herný prvok pexeso, ktorý je dostupný aj pre ľudí s telesným hendikepom.

Dobrou správou tiež je, že revitalizácia trenčianskeho vnútrobloku Jána Halašu sa stala víťazom kategórie Park v súťaži Záhrada, park a detail roka 2021. Súťaž organizuje Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu a v parkovej kategórii bolo nominovaných päť projektov.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

ZA KRÁSAMI POHRANIČIA POHODLNE NA BICYKLI

HORNÉ SRNIE A ÚSTÍ

Projekt rieši výstavbu dvoch etáp medzinárodnej cyklistickej cesty. Trať BeVlaVa, ktorej názov vznikol spojením názvov riek Bečva, Vlára a Váh, je spojnicou významných kultúrnych a prírodných pamiatok v pohraničnom území Trenčianskeho samosprávneho kraja a Zlínskeho kraja, medzi ktoré patrí Trenčiansky hrad, Brumovský hrad, CHKO Beskydy, Čertovy skály, Juřičkův mlýn a mnoho ďalších. Cyklotrasa prechádza chránenou krajinnou oblasťou Biele Karpaty a prekrásnym údolím Vláry.

V Hornom Srní v rámci projektu vybudovali cyklotrasu s dĺžkou 1,4 km vrátane značenia a smerových tabúľ. Rieka Vlára bola popri železničnej trati premostená oceľovou lávkou s dĺžkou 49 m. V Ústí na českej strane hranice bola vybudovaná cyklotrasa v celkovej dĺžke 1 km. Súčasťou tejto časti projektu je vybudovanie lávky cez Bečvu s dĺžkou približne 58 m.

Názov projektu:
Bevlava – Spojme kultúrne dedičstvá na Slovensku a v Čechách pohodlne na bicykli

Prijímateľ:
obec Horné Srnie a obec Ústí

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika

Obyvatelia a návštevníci partnerských obcí – predovšetkým cykloturisti a turisti, pocítia zlepšenie prepojenia a dostupnosti oboch regiónov nielen k sebe navzájom, ale aj k významným kultúrnym a prírodným pamiatkam. To významne ovplyvní kvalitu trávenia voľného času a zvýšenie povedomia o kultúrnom a prírodnom dedičstve cezhraničného regiónu.

NOVÉ TECHNOLÓGIE PRINIESLI INTELIGENTNÉ RIEŠENIE

DUBNICA NAD VÁHOM

Spoločnosť RAJEC INDUSTRY zrealizovala svoj projekt v rámci výzvy zameranej na podporu inteligentných inovácií v priemysle. Vyhlásením takto zameranej výzvy Ministerstvo hospodárstva SR podporilo v úspešných projektoch zavedenie inteligentných riešení na existujúce technológie, ako aj obstaranie nových technológií potrebných pre ich implementáciu. Finančná podpora smerovala aj na vytvorenie inteligentne riadených, vzájomne prepojených autonómnych systémov v rámci existujúcej prevádzky podniku.

Výrobné portfólio spoločnosti sa zameriava na spracovanie plechov, trieskové opracovávanie a povrchovú úpravu. V rámci projektu prijímateľ inovoval výrobný

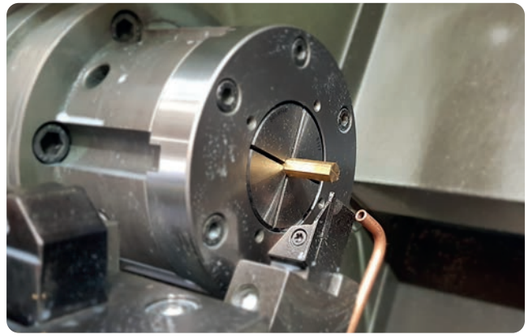

Názov projektu:
Podpora inteligentných inovácií v spoločnosti RAJEC INDUSTRY, spol. s r. o.

Prijímateľ:
RAJEC INDUSTRY, spol. s r. o.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

proces trieskového opracovávania prostredníctvom zavedenia inteligentných inovácií do výroby. Obstaraním deväťosého technologického zariadenia s minimálne 12 poháňanými nástrojmi s možnosťou obrábania tromi nástrojmi súčasne sa zabezpečila plne automatizovaná a digitalizovaná výroba. Novými technológiami sa dosiahla stopercentná presnosť a kompletné spracovanie výrobku bez zásahu personálu.

Prínosom projektu je aj nákladová efektívnosť výroby – efektívnejšie využívanie vstupných materiálov, zjednodušená údržba, opakovateľnosť výroby, resp. schopnosť výroby opakovanej presnosti, znížená časová a energetická náročnosť výroby a v neposlednom rade aj znížená chybovosť.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

NEMOCNICA ZÍSKALA ŠPIČKOVÝ URGENTNÝ PRÍJEM

KOMÁRNO

Urgentný príjem v komárňanskej nemocnici je z viacerých hľadísk výnimočným projektom. Jeho úplne novú budovu umiestnili medzi existujúce časti nemocnice, čím sa dosiahlo prepojenie pôvodne samostatne stojacich budov. Súčasťou projektu je aj nová zdravotnícka technika a zariadenia vrátane modernizácie informačných a komunikačných technológií.

Nový urgentný príjem má 12 mobilných nemocničných lôžok, deväť vyšetrovacích lôžok, tri transportné lôžka, tri nové operačné sály vrátane vybavenia, stropný RTG prístroj, mobilný RTG prístroj s C ramenom, diagnostickú RTG stanicu, tri USG prístroje, CT prístroj, centrálny monitoring vitálnych funkcií, štyri anestéziologické prístroje, päť defibrilátorov a dve operačné veže. Pre pacientov priniesol veľkú zmenu v tom, že sa prepojili tri samostatné budovy – chirurgicko-gynekologický pavilón, nový urgentný príjem a interný pavilón. To znamená, že ak pacient príde alebo ak ho dovezie záchranná služba, dostane sa na jeden spoločný urgentný príjem a môže byť v rámci neverejnej časti okamžite prevezený na operačnú sálu.

Nemocnica Komárno s viac ako 110-ročnou históriou je jedným z najvýznamnejších poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v regióne. Odbornú zdravotnú starostlivosť poskytuje na 11 lôžkových oddeleniach, troch jednotkách intenzívnej starostlivosti, v 23 ambulanciách a 10 oddeleniach spoločných liečebných a vyšetrovacích zložiek. Nový urgentný príjem je po architektonickej, technologickej a predovšetkým medicínskej stránke jednou z najvyspelejších budov svojho druhu na Slovensku.

Názov projektu:
Novostavba urgentného príjmu v Nemocnici Komárno

Prijímateľ:
Nemocnica AGEL Komárno, spol. s r. o.

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

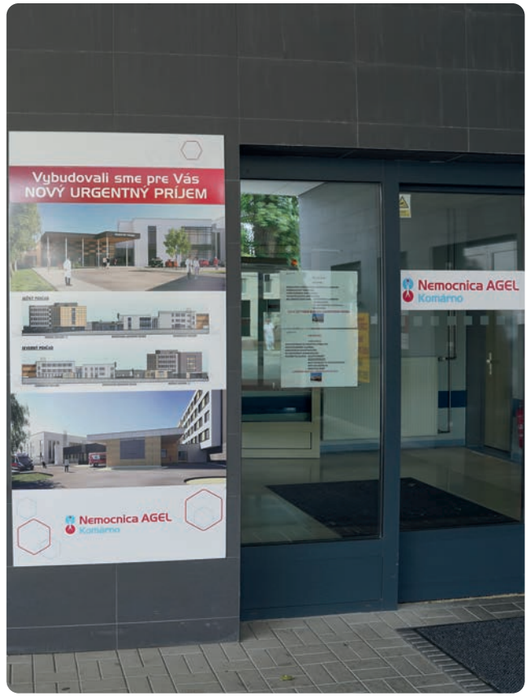

NA OSVETLENIE MESTSKÉHO ÚRADU SA VYUŽÍVA SLNEČNÁ ENERGIA

VRÁBLE

Úspora energie pri prevádzke verejných budov je horúcou témou v mnohých obciach na Slovensku. Výnimkou nie sú ani Vráble, kde samospráva podala a úspešne zrealizovala projekt, ktorého cieľom bolo zníženie energetickej náročnosti budovy mestského úradu v zmysle odporúčaní podložených energetickým auditom.

Stavebnými úpravami odstránili nevyhovujúce konštrukcie na fasáde, upravili podklad a nosné železobetónové konštrukcie v exteriéri, zateplili obalové konštrukcie, vybudovali nový vodotesný systém na balkónoch, zateplili balkóny a strechy, vymenili ešte nevymenené výplne otvorov a klampiarske konštrukcie. Následne bolo potrebné obnoviť interiér, vyregulovať

systém ústredného kúrenia, zmodernizovať osvetlenie a elektrické rozvody a doplniť aktívny bleskozvod, decentrálnu rekuperáciu a nový fotovoltický systém, ktorý vyrobí elektrickú energiu postačujúcu na prevádzku osvetlenia v budove.

Názov projektu:
Zníženie spotreby energie pri prevádzke budovy MsÚ vo Vrábľoch

Prijímateľ:
mesto Vráble

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ
- Vajkovská Studnička
- vyhliadková veža Požitavie
- arborétum Mlyňany
- Veterná studňa v Trávnici
- Prírodná galéria umeleckej keramiky

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

NAJNÁROČNEJŠÍ PROJEKT NA NAŠICH ŽELEZNICIACH

POVAŽSKÁ BYSTRICA A PÚCHOV

Modernizácia trate medzi Púchovom a Žilinou sa v druhej etape týkala traťového úseku Dolný Hričov – Žilina. Ide o významnú dopravnú tepnu, ktorá je súčasťou siete TEN-T a európskeho železničného koridoru č. V pre dosiahnutie parametrov v zmysle legislatívy Európskeho spoločenstva, európskych noriem, legislatívy a noriem Slovenskej republiky a dohôd AGC (Európska dohoda o medzinárodných železničných magistrálach) a AGTC (Európska dohoda o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy). Hlavnou úlohou je umožniť lepšiu prístupnosť k Transeurópskej dopravnej sieti a dopravnej sieti susedných štátov.

Úsek s dĺžkou takmer 16 km predstavuje zatiaľ historicky, investične aj technicky najnáročnejší projekt modernizácie železničnej trate na Slovensku. V rámci stavby vybudovali dva tunely – Diel s dĺžkou 1 km a Milochov s dĺžkou 1,9 km, ďalej 14 nových železničných mostov, štyri podchody a 11 priepustov. Z hľadiska stavebno-technického riešenia patrili medzi najzložitejšie stavebné objekty železničné mosty a tunely. Úplnou novinkou je premostenie Nosickej priehrady železničným mostom.

Názov projektu:
ŽSR, Modernizácia trate Púchov – Žilina, pre rýchlosť do 160 km/hod., II. etapa

Prijímateľ:
Železnice Slovenskej republiky

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

Nasledovala kompletná rekonštrukcia železničnej stanice Považská Bystrica a zastávky Považská Teplá. V tomto úseku zároveň zrušili štyri úrovňové priecestia a vybudovali tri cestné nadjazdy a štyri podchody pre verejnosť. Výstavba komunikácie na opustenom železničnom telese v dĺžke 6,2 km významne skrátila dĺžku i čas jazdy cestujúcej verejnosti medzi Považskou Bystricou a Púchovom.

REKONŠTRUKCIA ZRODILA BUDOVU NOVEJ GENERÁCIE 60
BEZPEČNEJŠÍ A ĽAHŠÍ PRÍSTUP K PAMIATKAM 62
DÁVNA HISTÓRIA HRADOV AJ V 3D MODELOCH 64
PRI RENOVÁCII POUŽILI RECYKLOVANÝ MATERIÁL 66
O KROK BLIŽŠIE K PREPOJENIU MARTINA A VRÚTOK 68
VZÁCNA SYMBIÓZA KÚPEĽOV A LYŽIARSKEHO CENTRA 70
HARMÓNIA PRÍRODY, TELA A DUŠE V JEDNOM 72
KOMUNITNÉ CENTRUM ZBLIŽUJE VŠETKÝCH ĽUDÍ Z OBCE 74
DOKONALÝ RELAX S PREKRÁSNYM VÝHĽADOM 76
POHODLNÝ PRÍSTUP K SLUŽBÁM PRE LEPŠÍ ŽIVOT 78
ĎALŠÍ KROK K JUŽNEJ TRASE Z BRATISLAVY DO KOŠÍC 80
NA FONČORDE VZNIKLA ATRAKTÍVNA VOĽNOČASOVÁ ZÓNA 82
ŠTUDENTI ZÍSKALI LEPŠIE PODMIENKY NA ŠTÚDIUM 84
REKONŠTRUKCIA PRINIESLA VÝRAZNÚ ÚSPORU ENERGIE 86
ŽIVOT NA FARME SO SILNÝM OSOBNÝM PRÍBEHOM 88
HODNOTNÁ NÁHRADA ZA CHÝBAJÚCI KULTÚRNY DOM 90
VODA NA HRIŇOVSKÝCH LAZOCH BUDE ČISTEJŠIA 92
NA BICYKLI DO PRÁCE, NA NÁKUP AJ ZA ODDYCHOM 94
VITANOVČANIA SA UŽ VEĽKEJ VODY NEMUSIA BÁŤ 96

STREDNÉ SLOVENSKO

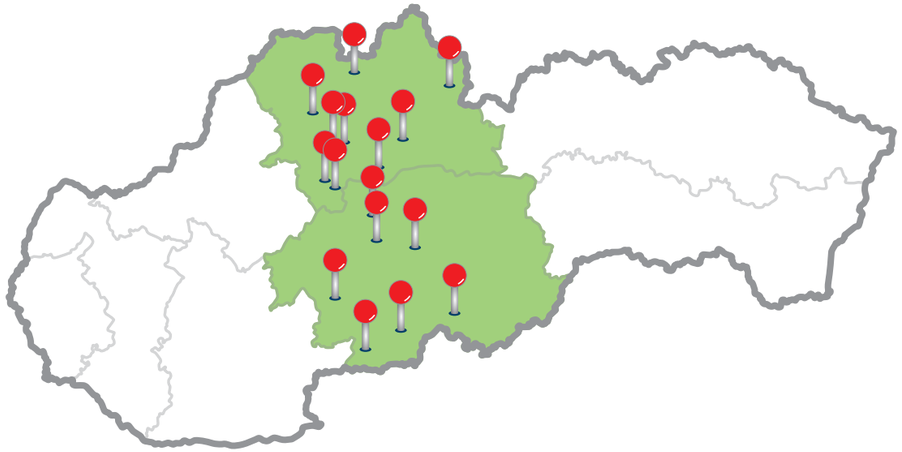

STREDNÉ SLOVENSKO

REKONŠTRUKCIA ZRODILA BUDOVU NOVEJ GENERÁCIE

ŽILINA

Žilinská univerzita v Žiline patrí sedemdesiat rokov k popredným vzdelávacím a vedeckovýskumným inštitúciám na Slovensku. Vďaka bohatej tradícii zaujíma významné miesto medzi slovenskými vysokými školami – nielen počtom študentov a ponukou študijných programov, ale najmä výraznou výskumnou a zahraničnou aktivitou. Manažment univerzity dlhodobo pracuje na posilnení jej úrovne a konkurencieschopnosti aj postupným dopĺňaním špičkového vybavenia univerzity a jej laboratórií prostredníctvom rôznych projektov, cez ktoré vzniklo 15 vedeckovýskumných centier a dve výskumné pracoviská – Univerzitný vedecký park a Výskumné centrum.

Jednou z aktivít zameraných na vytvorenie čo najlepších podmienok na štúdium a prácu je projekt vedúci k zníženiu energetickej náročnosti budovy Žilinskej univerzity, ktorá slúži na výučbu pre všetkých sedem fakúlt. Po rekonštrukcii získala viac prednáškových a seminárnych miestností, čo bolo viac ako žiaduce – priemerné využitie celkovej hodinovej kapacity všetkých učební počas týždňa totiž dosahuje až 95 %.

Projekt komplexného zateplenia objektu riešil nedostatky v tepelno-technickej, energetickej a hygienickej oblasti v súlade s platnými vyhláškami a normami.

Postupne prišlo k zatepleniu obvodového plášťa a stavebným úpravám okolia. Zrealizovala sa výmena okenných a fasádnych otvorov a sanácia atiky strechy. Projekt o. i. zahŕňa výmenu vykurovacích telies a rozvodov ústredného vykurovania a pôvodného osvetlenia za LED svietidlá. Realizácia úprav popri energetických úsporách podstatne prispela k zlepšeniu tepelnej pohody a celkovej mikroklímy v interiéri, pričom sa dosiahol aj krajší architektonický výraz. Znížili sa náklady na energie a prevádzku budovy – celková energetická náročnosť klesla z energetickej triedy C na triedu A1. V číslach celkové zníženie potreby energie predstavuje úsporu 207,56 MWh za rok, čo sa v prípade emisií skleníkových plynov prejaví na úspore o 83,42 t ročne.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti budov BA, BB, BC – objekt SO 01 Žilinskej univerzity v Žiline

Prijímateľ:
Žilinská univerzita v Žiline

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Považská galéria umenia v Žiline
- vyhliadková veža Dubeň
- hradisko Veľký vrch
- Budatínsky hrad
- kostolík a kaštieľ v Radoli

BEZPEČNEJŠÍ A ĽAHŠÍ PRÍSTUP K PAMIATKAM

BRUNTÁL , NOVÁ BYSTRICA, OŠČADNICA, MALATINÁ, VYŠNÝ KUBÍN, BUKOVINA, PRIBYLINA, BLATNICA, SKLABIŇA, FOLKUŠOVÁ, LIPTOVSKÁ TEPLÁ, HABOVKA, ZUBEREC, SVEDERNÍK A ŽILINA

Hlavným cieľom projektu je prostredníctvom investičných aktivít (stavebné úpravy a revitalizácia objektov národnej kultúrnej pamiatky) a neinvestičných aktivít (sochárske sympózium a nové expozície zamerané na kultúru a umenie) zatraktívniť a spropagovať kultúrne dedičstvo cezhraničného územia. Slovenský partner prispel k obnove a modernizácii ciest II. a III. triedy, ktoré vedú k národným kultúrnym pamiatkam. Pre obyvateľov a návštevníkov sa vytvorilo atraktívne a príjemné prostredie na trávenie voľného času. Prínosom je aj upevnenie obojstrannej spolupráce partnerov projektu.

Obnova ciest sa dotkla takmer 18 km v každom z piatich regiónov Žilinského samosprávneho kraja. Ambíciou totiž bolo, aby benefity pocítili všetci jeho obyvatelia. V Turci zrekonštruovali tri úseky v katastri Sklabine, Blatnice, Folkušovej a Mošoviec v dĺžke takmer 5,5 km, na Kysuciach opravili časť cesty v Novej Bystrici, na hornom Považí prešli modernizáciou takmer 3 km ciest v Kotešovej, vo Svederníku a v Žiline-Závodí, na Liptove sa asfaltovalo na troch úsekoch v Pribyline a Liptovskej Teplej a na Orave vo Vyšnom Kubíne, v Osádke, Malatinej a Zuberci. Rekonštrukčné práce zahŕňali odfrézovanie starého asfaltu, zrezanie krajníc a položenie nového krytu, na niektorých úsekoch sa pristúpilo aj ku kompletnej výmene a odvodneniu podložia. Obnovou vodorovného dopravného značenia a celkovou rekonštrukciou sa zvýšila bezpečnosť cestnej premávky, čo výrazne ovplyvnilo komfort využitia cestných komunikácií obyvateľmi a návštevníkmi kraja.

Projekt priniesol aj komplexnú modernizáciu interiéru kaštieľa v Oščadnici, v ktorom sídli Kysucká galéria. V rámci renovácie vytvorili nové výstavné priestory v podkroví, vymenili strechu, vybudovali schodisko do podkrovia, zrenovovali hygienické zariadenia a vymenili rozvody vody a kúrenia. Z východnej strany budovy pristavali terasu, pribudol aj bezbariérový vstup. K 40. výročiu vzniku tak galéria dostala reprezentatívny vzhľad. Prostredie oščadnického lesoparku s kaštieľom je priestorom, kde sa stretáva história so súčasným umením. Budova kaštieľa, národná kultúrna pamiatka, je ojedinelou stavbou tohto druhu architektúry na horných Kysuciach. Situovaná v krásnom prostredí lesoparku je ešte viac ako dosiaľ miestom oddychu a obľúbeným cieľom nielen návštevníkov galérie.

Názov projektu:
Zlepšenie dostupnosti ku kultúrnym pamiatkam na slovenskej a českej strane

Prijímateľ:
Žilinský samosprávny kraj a Moravskoslezský kraj

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika

DÁVNA HISTÓRIA HRADOV AJ V 3D MODELOCH

ŽILINA A HUKVALDY

Budatínsky hrad a hrad Hukvaldy – dve významné kultúrne pamiatky česko-slovenského cezhraničného regiónu – vďaka úspešnej obnove zvýšili svoj potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Na hrade Hukvaldy prišlo k sanácii severovýchodnej hradby pri druhej bráne a stabilizácii východného nárožia. Rekonštrukciou druhého nadzemného podlažia Budatínskeho hradu vznikol samostatný okruh, ktorý sa využíva na interaktívne výstavy, tvorivé dielne a prezentáciu spoločného kultúrneho a prírodného dedičstva územia na oboch stranách hranice.

Považské múzeum v Žiline v spolupráci so župou zriadilo v zrekonštruovaných priestoroch expozíciu Pred hradbami za hradbami s 3D modelmi hradu a exponátmi zachytávajúcimi tri hlavné úseky dejín – pravek, včasný stredovek a vrcholný stredovek. Pribudla odborná knižnica, čitáreň a otvorený depozitár v podkroví paláca. Súčasťou projektu je aj obnova chodníkov v areáli hradu a terénne úpravy v parku.

Názov projektu:
Každá história si zaslúži svoj priestor

Prijímateľ:
Žilinský samosprávny kraj a Moravskoslezský kraj

Operačný program:
Program spolupráce Interreg
V-A Slovenská republika – Česká republika

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Vedeli ste, že Budatínsky hrad je jednou z najstarších pamiatok v Žiline?
Vznikol v druhej polovici 13. storočia na sútoku Váhu a Kysuce. Táto pozoruhodná pamiatka bola pre verejnosť uzatvorená desať rokov. Obnova hradného areálu sa začala revitalizáciou parku, nasledovala kompletná obnova veže, kaplnky a postupne pribúdali ďalšie časti hradného komplexu. V roku 2018 sa podarilo dokončiť rekonštrukciu hospodárskej budovy z 18. storočia, kde sa nachádza Drotársky pavilón.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

PRI RENOVÁCII POUŽILI RECYKLOVANÝ MATERIÁL

TURČIANSKE TEPLICE A PRÍBOVCE

Cesta I/65 je cesta I. triedy spájajúca Nitru a Martin. Začína sa v Nitrianskom okrese križovatkou s cestou I/51 a I/64 a končí sa v Martine križovatkou s cestou I/18. Cesta tvorí jeden z hlavných komunikačných koridorov v smere juh – sever a je zaradená do siete TEN-T.

Stará cesta medzi Príbovcami a Turčianskymi Teplicami bola dlhodobo v havarijnom stave – stupeň poškodenia bol vysoký. Cementovo-betónový povrch cesty bol do značnej miery polámaný, pričom na miestach krajov a hrán sa medzi jednotlivými doskami tvorili značné výškové rozdiely. Účelom rekonštrukcie 15 km dlhého úseku bolo odstrániť porušenú betónovú vozovku, ktorá sa nahradila polotuhou vozovkou so živičným povrchom. Zaujímavosťou je, že na renováciu cesty použili recyklovaný stavebný materiál.

Súčasťou projektu je rekonštrukcia vybratých existujúcich križovatiek s cestami II. a III. triedy, ktoré doplnili o prídavné pruhy na odbočenie a pripájacie pruhy pre vyššiu bezpečnosť a plynulosť dopravy. Realitou je aj rekonštrukcia vybratých mostných objektov nachádzajúcich sa na trase, vybudovanie protihlukových opatrení, rekonštrukcia odvodnenia ciest a úprava inžinierskych sietí.

Projekt prispel k zvýšeniu kvality dopravy, cestovnej rýchlosti a bezpečnosti a v neposlednom rade zlepšil životné prostredie obyvateľov žijúcich v blízkosti dotknutej cestnej siete.

Názov projektu:
Rekonštrukcia cesty I/65 Turčianske Teplice – Príbovce

Prijímateľ:
Slovenská správa ciest

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Gaderská dolina
- Chodník Janka Bojmíra
- Blatnica
- Mošovce
- minerálny prameň Budiš

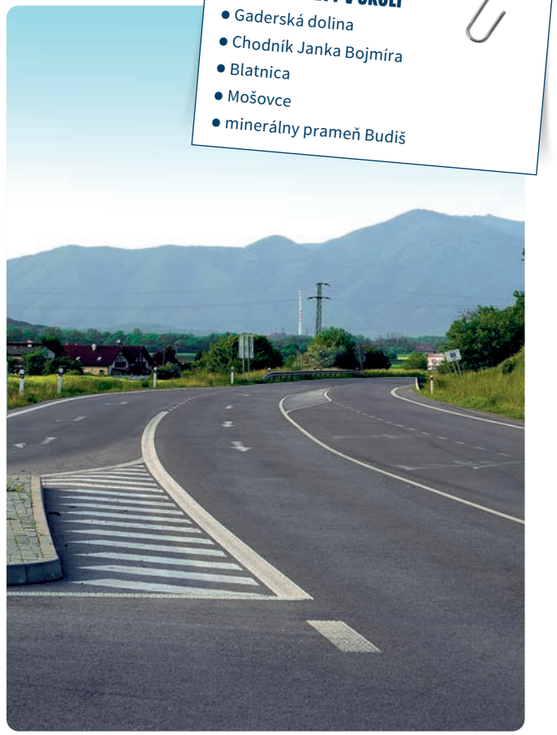

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

O KROK BLIŽŠIE K PREPOJENIU MARTINA A VRÚTOK

MARTIN

V Martine vybudovali takmer trojkilometrovú cyklotrasu spájajúcu lokalitu Pltníky, odkiaľ už viedla cyklistická cestička do centra mesta a viacerých mestských častí, s mestskou časťou Priekopa a so susednými Vrútkami. Obojsmerná cesta spĺňa najmodernejšie štandardy z hľadiska povrchu, označenia i osvetlenia. Povrchovo je upravená tzv. asfaltobetónom a jej súčasťou je jedna lávka, podjazd a most. Pozdĺž trasy je umiestnených päť cyklistických odpočívadiel s drobným mobiliárom (lavičky, stojany a smetné koše). Cyklotrasa uľahčí spojenie medzi turčianskymi mestami a v budúcnosti plynule nadviaže na cyklistické prepojenie Žilina – Vrútky – Martin.

Názov projektu:
Cyklotrasa Martin – Vrútky, časť Martin

Prijímateľ:
mesto Martin

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Martinská radnica si realizáciou projektu plní záväzok prispievať k zlepšovaniu kvality života obyvateľov mesta. Cyklotrasa je celkom určite dobrou investíciou – Martinčania vďaka nej viac športujú a trávia svoj čas aktívne. Cieľom však nebolo „len“ dostať ľudí na bicykle, ale najmä rozvinúť infraštruktúru pre cyklodopravu, a tým vytvoriť podmienky na zvýšenie jej podielu v rámci deľby prepravnej práce v Martine s prepojením na cyklodopravnú dostupnosť aj do neďalekých Vrútok.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

VZÁCNA SYMBIÓZA KÚPEĽOV A LYŽIARSKEHO CENTRA

ČREMOŠNÉ

Lyžiarske stredisko v Čremošnom ležiace na okraji národného parku Veľká Fatra sa zmenilo na nepoznanie. Areál sa predĺžil až do Nedozorskej doliny k potoku Dolinka a obohatil o sedačkovú lanovku s dĺžkou 700 m, dva vleky (400 m a 250 m), reštauráciu s kapacitou 60 miest na sedenie a so sociálnymi zariadeniami a ski centrum, v ktorom sídli vedenie strediska, servis a pracovisko prvej pomoci.

V prvej etape projektu v Medvedej doline postavili horský hotel zrubového typu s kapacitou 40 lôžok, reštauráciou a barom. V hornej časti strediska vyrástlo parkovisko pre 150 automobilov, viacúčelové ihrisko s umelým povrchom, lanové atrakcie, lezecká stena, detské ihrisko a ľadová plocha. Umelé zasnežovanie svahov dvanástimi delami v nadmorskej výške od 615 do 818 m n. m. bude funkčné aj pri vyšších teplotách. Ako vodný zdroj pre technológiu zasnežovania sa využíva potok Dolinka, pričom projekt nenaruší jeho krehký ekosystém.

Lyžiarske stredisko v Medvedej doline je jedným z mála v strednej Európe v tesnej blízkosti kúpeľného mesta Turčianske Teplice. Preto je pozitívnym prínosom aj vznik 26 nových pracovných miest. Stredisko bude vybavené čistiarňou odpadových vôd najmodernejšieho typu s odtokom do potoka Dolinka. Obec prispeje do miestnej ekológie vybudovaním zberného dvora na druhotné suroviny. Na druhej strane počíta s prínosom pre rozpočet z miestnych daní a poplatkov. Investícia do strediska prospeje Čremošnému i jeho obyvateľom.

Názov projektu:
Rekreačný areál Medvedia dolina

Prijímateľ:
LVIS-AB, spol. s r. o.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Turčianske Teplice
- kaštieľ v Diviakoch
- Blatnický hrad
- Harmanecká jaskyňa
- Galéria Mikuláša Galandu

HARMÓNIA PRÍRODY, TELA A DUŠE V JEDNOM

NOVÁ BYSTRICA – VYCHYLOVKA A RAJCZA

Zatraktívnenie kultúrneho a prírodného dedičstva pohraničného regiónu. Presne v súlade s touto víziou sú viditeľným a trvácim výstupom projektu zrekonštruované kultúrne a prírodné pamiatky, ktoré budú naďalej slúžiť na propagáciu cezhraničného dedičstva. Zlepšená infraštruktúra a lepší prístup k informáciám o dedičstve pohraničia umožnia lepšie, širšie a najmä trvalejšie využitie potenciálu pohraničia miestnymi obyvateľmi i návštevníkmi. Pre návštevníkov obnovených kultúrnych a prírodných pamiatok a podujatí, ktoré sa v nich organizujú, sa stanú prírodné a kultúrne hodnoty regiónu motiváciou na spoznávanie jeho histórie v nadväznosti na kultúrne, sakrálne a prírodné pamiatky a aktívny oddych.

Vďaka realizácii projektu aj miestne komunity posilnili svoju kultúrnu a spoločenskú identitu a zároveň zlepšili podmienky na kvalitné využívanie voľného času. Vzájomnou propagáciou cezhraničného územia sa v rámci projektu vytvorilo prostredie pre jeho ďalší rozvoj. Inovatívne je spojenie témy kultúry, duchovna a zdravia, čo odráža súčasné trendy životného štýlu. Miestne obyvateľstvo i návštevníci regiónu čoraz viac vyhľadávajú možnosti aktívneho trávenia voľného času v prírode, pričom berú do úvahy aj starostlivosť o vlastné zdravie a duchovný rast. V projekte sa nachádzajú všetky tri spomenuté aspekty – národná kultúrna pamiatka Historická lesná úvraťová železnica vo Vychylovke a výstavba soľného inhalatória v Rajczi. Duchovný rozmer projektu dodáva zriadenie múzejnej expozície o histórii zázračného obrazu Madony z Rajcze.

Slovenský partner v rámci projektu zrekonštruoval časť historickej lesnej úvraťovej železnice tak, aby tento úsek bolo možné uviesť do prevádzky. Opravili železničný zvršok a spodok železnice pre traťovú rýchlosť 20 km/hod. Nový šat dostali aj nástupišťa v stanici Kubátkovia

Názov projektu:
Spoločne v harmónii prírody, tela a duše

Prijímateľ:
Žilinský samosprávny kraj, gmina Rajcza, Rzymskokatolicka Parafia Św. Wawrzyńca D. M. i Św. Kazimierza Królewicza, Rajcza

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Poznáte históriu kysuckej lesnej úvraťovej železnice?
Vznikla v rokoch 1915 až 1918 a slúžila na prepravu dreva. Viedla z Oščadnice do stanice Chmúra vo Vychylovke. V roku 1926 dobudovali 8 km dlhý úsek spájajúci Kysuckú lesnú železnicu s Oravskou lesnou železnicou. Jej výnimočnosť spočívala v prekonávaní výškového rozdielu (217,69 m) pomocou piatich úvratí. Železnica od roku 1991 nesie názov Historická lesná úvraťová železnica. Využíva ju Kysucké múzeum na prevoz návštevníkov cez areál Múzea kysuckej dediny vo Vychylovke, národopisnej expozície, ktorá sa usiluje o rekonštrukciu sídelnej krajiny a životného prostredia s prezentáciou ľudovej architektúry a spôsobu života i kultúry ľudu na Kysuciach v druhej polovici 19. storočia a prvej polovici 20. storočia.

a na úrovňových priecestiach osadili drevené hranoly. Pôvodný most ponad potok prispôsobili charakteru historickej úvraťovej železnice. Obnova ďalšieho mosta zahŕňala vybúranie jestvujúceho priepustu a vybudovanie nového mostného objektu na rovnakom mieste.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

KOMUNITNÉ CENTRUM ZBLIŽUJE VŠETKÝCH ĽUDÍ Z OBCE

SVÄTÝ ANTON

Cesta k rozhodnutiu založiť v obci komunitné centrum viedla vo Svätom Antone cez zapojenie do Národného projektu Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni. Vďaka získaniu podpory z fondov EÚ sa táto myšlienka stala realitou a komunitné centrum slúži pre obyvateľov všetkých skupín a vekových kategórií – deti a mládež, matky s deťmi, nezamestnaných, seniorov či obyvateľov rómskej komunity a osoby s nízkymi príjmami.

Centrum si krátko po otvorení získalo u Svätoantončanov veľkú obľubu, pričom jeho popularita a nadšenie pre prácu má stúpajúcu úroveň. Hoci najväčší záujem pritiahlo cez organizovanie rôznych podujatí pre deti, exkurzií, tvorivých dielní, kultúrnych podujatí, záujmovej činnosti, voľnočasových aktivít a preventívnych zdravotných či komunitných aktivít, v programe činnosti má zaradené najmä individuálne poradenstvo ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie či podporu vzdelávania detí, mládeže i seniorov.

Prostredníctvom poskytovania komplexných sociálnych a komunitných služieb centrum prispieva k sociálnej integrácii sociálne vylúčených osôb na lokálnej

i individuálnej úrovni. V každodennej realite to znamená, že sociálne vylúčeným jednotlivcom, rodinám a komunite prináša príležitosti na zapojenie do sociálneho a kultúrneho života. V rámci komunitného centra sa hľadajú také formy a programy, ktoré prispievajú a napomáhajú k vyriešeniu zistených sociálnych problémov a integrácii marginalizovaných rómskych komunít a ich interakcii s ostatným obyvateľstvom. Jedným z výsledkov je odstraňovanie bariér a stereotypov, ktoré prevládajú medzi majoritou a minoritou, a eliminácia sociálno-patologických javov. Rozvoj sociálnych zručností a vlastnej sebarealizácie podporené zmysluplným trávením voľného času sa v tejto oblasti osvedčili ako správne nástroje.

Názov projektu:
Komunitné centrum Svätý Anton

Prijímateľ:
obec Svätý Anton

Operačný program:
Ľudské zdroje

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Kaštieľ v Svätom Antone
- Banská Štiavnica
- vrch Sitno
- Banské múzeum v prírode
- tajch Klinger

DOKONALÝ RELAX S PREKRÁSNYM VÝHĽADOM

TURANY

Na úpätí národného parku, kde Váh pretína pohoria Veľká a Malá Fatra, sa nachádza rekreačný areál Penziónu Marko. Aj vďaka podpore z fondov EÚ ponúka gastronomické zážitky postavené na čerstvých lokálnych surovinách, komfortné ubytovanie a najväčšie wellness centrum v Turci so siedmimi saunami, s vírivkou a bazénmi. Jeho súčasťou je multifunkčná športová hala s detským svetom rozprestierajúcim sa na 500 m² a altánok s grilom a možnosťou organizovania spoločenských podujatí. Penzión leží v južnej časti Kriváňskej Malej Fatry, ktorá ponúka vyžitie v letnej i zimnej turistickej sezóne.

Názov projektu:
PENZIÓN MARKO

Prijímateľ:
AGRO-MARKO, spol. s r. o.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Vybudovaním rodinného penziónu Marko s kapacitou 14 lôžok sa vytvorili podmienky na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. Skupinkám turistov ponúka viacero možností na trávenie voľného času. Strategickým cieľom bolo využiť existujúci málo využitý potenciál danej lokality a rozšíriť aktivity do oblasti cestovného ruchu. Pridanou hodnotou je podpora rodinného podnikania, vytvorenie pracovných miest a rozšírenie zdrojov príjmu vidieckeho obyvateľstva.

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Veľký Fatranský Kriváň
- Šútovský vodopád a jazero
- Mojžišove pramene
- Martinské hole
- Národný cintorín v Martine

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

POHODLNÝ PRÍSTUP K SLUŽBÁM PRE LEPŠÍ ŽIVOT

HRUŠOV

Aj v Hrušove je hlavnou úlohou obecnej samosprávy rozvoj obce a skvalitnenie života miestnych obyvateľov. Aj napriek tomu, že obec má nevýhodnú geografickú polohu na svahoch Krupinskej planiny a leží v regióne s vysokou nezamestnanosťou a so slabo vybudovanou infraštruktúrou, darí sa jej realizovať rozvojové projekty z národných i európskych zdrojov. Za dosiahnuté výsledky v roku 2003 získala v národnej súťaži ocenenie Dedina roka a následne o rok neskôr Hrušov reprezentoval Slovensko v európskej súťaži O cenu obnovy dediny. Za mimoriadne výsledky vo viacerých oblastiach rozvoja dediny Hrušov získal niekoľko cien za to, že sa v náročných geografických a hospodárskych podmienkach snaží chrániť

Názov projektu:
Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií k rómskej osade

Prijímateľ:
obec Hrušov

Operačný program:
Ľudské zdroje

svoju identitu, budovať infraštruktúru, zlepšovať kvalitu života a budovať turizmus zachovávaním tradičných remesiel a kultúrnych aktivít.

Okrem letného folklórneho festivalu ľudovej kultúry Hontianska paráda je Hrušov známy príkladnou spoluprácou so susednými obcami a združeniami a pozoruhodnou integráciou Rómov. Do druhej kategórie spadá aj projekt výstavby chodníka a rekonštrukcie miestnych komunikácií pre motorové vozidlá podporený z fondov EÚ. Prínosom je rast počtu rómskych domácností s lepšími podmienkami na bývanie. Nové prístupové cesty zabezpečia bezpečné a pohodlnejšie spojenie obyvateľov miestnej rómskej komunity k základným obecným službám, verejným priestorom a občianskej infraštruktúre (základná škola, materská škola, obecný úrad, autobusová zastávka, pošta). Projekt je zároveň v súlade s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie.

ĎALŠÍ KROK K JUŽNEJ TRASE Z BRATISLAVY DO KOŠÍC

ZVOLEN A PSTRUŠA

Hlavným výsledkom projektu je výstavba 7,8 km dlhého úseku rýchlostnej cesty R2 vedúcej po južných pahorkovitých svahoch Zvolenskej kotliny a údolím rieky Slatina. Tento úsek je súčasťou rýchlostného ťahu v smere od Trenčína cez Prievidzu, Zvolen a Lučenec do Košíc. Výstavba podporená z fondov EÚ je v súlade so strategickými cieľmi rozvoja diaľničnej a cestnej infraštruktúry SR a stala sa významným krokom pri snahe zvýšiť atraktivitu južného diaľničného prepojenia Bratislavy a Košíc.

Rozhodujúcimi časťami stavby je okrem vlastnej rýchlostnej cesty jedna mimoúrovňová križovatka vrátane privádzača rýchlostnej cesty zabezpečujúceho prepojenie rýchlostnej cesty R2 s cestou I/16 a sedem mostov. Súčasťou je aj osem objektov úprav a preložiek ciest nižších tried, tri objekty protihlukových stien s dĺžkou 3,5 km a štyri múry. Rýchlostná cesta je vybavená cestnou kanalizáciou s odlučovačmi ropných látok a informačným systémom.

Do sprejazdnenia úseku bola tranzitná doprava v tomto území vedená po ceste I/16, ktorá prechádza intravilánmi Zvolenskej Slatiny a Vígľaša – miestnej časti Pstruša. To malo negatívny dopad na dopravnú nehodovosť a životné prostredie. Nová rýchlostná cesta prevzala podstatnú časť tranzitnej dopravy, čím sa výrazne odľahčila premávka na ceste prvej triedy. Potvrdzuje to aj skutočnosť, že dopravné zaťaženie na tomto úseku rýchlostnej cesty dosahuje intenzitu dopravy v profile 13 514 vozidiel za 24 hodín a až 18 834 vozidiel za 24 hodín v roku 2030. Jej dobudovaním sa prechádzajúcim vozidlám skrátil čas prejazdu asi o tri minúty, zvýšila sa bezpečnosť cestnej premávky a znížil sa negatívny vplyv dopravy nielen na životné prostredie, ale aj na život obyvateľov priľahlých obcí, nakoľko vedie v dostatočnej vzdialenosti od najbližšej zástavby.

Názov projektu:
R2 Zvolen, východ – Pstruša, II. fáza

Prijímateľ:
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

NA FONČORDE VZNIKLA ATRAKTÍVNA VOĽNOČASOVÁ ZÓNA

BANSKÁ BYSTRICA

Vytvoriť atraktívny priestor vhodný pre aktívny oddych v obytnej zóne. Aj tak možno charakterizovať hlavný zámer projektu, ktorého obsahom je regenerácia vnútrobloku Tulská na banskobystrickom sídlisku Fončorda. Zastaralé športoviská v lokalite medzi Tulskou ulicou, Moskovskou ulicou a Kyjevským námestím bez potrebného mobiliáru a možností skryť sa počas horúcich dní do chládku sa totiž ukázali ako nepostačujúce.

A tak sa zrodil plán zahŕňajúci ochranu pred prívalovými vodami, lepšie hospodárenie s vodou – zadržiavanie vody v krajine, obnovu a výsadbu zelene. Súčasťou sa stalo aj doplnenie infraštruktúry – komunikačné a spevnené plochy namiesto havarijných chodníkov, mestský mobiliár, mestské prvky drobnej architektúry, verejné osvetlenie, voľne prístupné detské ihriská a športoviská či vybudovanie komunitných záhrad na stretávanie sa susedov.

Regenerácia vnútrobloku Tulská priniesla jeho komplexnú obnovu s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene a hospodárenia s vodou znižovaním podielu nepriepustných povrchov na verejných priestranstvách. Zvýšením kvality a zdravotného stavu existujúcich i nových porastov sa vnútroblok premenil na oázu zelene s výrazným vplyvom na zmenu klímy a elimináciu znečistenia ovzdušia a zníženie hluku v urbanizovanom prostredí. Zároveň sa vytvoril príjemný priestor pre posedenia a rôznorodé aktivity na trávenie voľného času pre všetky vekové kategórie.

Názov projektu:
Regenerácia vnútrobloku Tulská na sídlisku Fončorda v Banskej Bystrici

Prijímateľ:
mesto Banská Bystrica

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Poznáte pôvod nezvyčajného názvu Fončorda?
Meno známemu banskobystrickému sídlisku dala budova nazývaná po maďarsky „foncsorozó ház“ (amalgámový dom). Táto budova stála na okraji Banskej Bystrice už v 19. storočí. Postavili ju pri areáli striebornej huty pri Tajovskom (Štiavnickom) potoku. Dočkala sa aj výstavby sídliska a keďže ju Bystričania v tom čase nazývali Fončorda, tento názov sa začal používať pre okolitú oblasť. A podľa neho dostalo meno aj sídlisko, ktoré začali stavať po druhej svetovej vojne v rokoch 1948 a 1949.

ŠTUDENTI ZÍSKALI LEPŠIE PODMIENKY NA ŠTÚDIUM

BANSKÁ BYSTRICA

Cieľ projektu je jasný už z jeho názvu – je ním zníženie energetickej náročnosti budovy Univerzity Mateja Bela, ktorá stojí na Tajovského ulici v Banskej Bystrici. Ide o školskú budovu, v ktorej má sídlo Filozofická fakulta a Fakulta prírodných vied.

Objekty univerzitného areálu boli do užívania odovzdané koncom šesťdesiatych a začiatkom sedemdesiatych rokov 20. storočia. S tým súvisí aj fakt, že energetická náročnosť budovy tohto veku spôsobovala problémy v hospodárení s energiou. Obvodové konštrukcie nevyhovovali platným tepelno-technickým normám a budova a jej jednotlivé časti boli až na pár výnimiek nezateplené. Od roku výstavby okrem výmeny okien a dverí neprešli komplexnou rekonštrukciou. Použité stavebné konštrukcie boli z hľadiska tepelno-technických vlastností nevyhovujúce a vyžadovali si výraznejšiu obnovu.

Tento stav je už minulosťou. Vďaka podpore z fondov EÚ zateplili obvodový plášť budovy a strechu vrátane inštalácie bleskozvodu, vymenili otvorové konštrukcie týkajúce sa najmä strešných svetlíkov a dverí, zrekonštruovali interiérové osvetlenie, nútené vetranie s rekuperáciou tepla a s tým spojené stavené úpravy. V súvislosti s rekuperáciou vymenili, resp. premiestnili niektoré vykurovacie telesá. Po zavŕšení všetkých prác sa celková energická náročnosť budovy znížila z energetickej triedy B na energetickú triedu A1.

V praxi to predstavuje úsporu energie na vykurovanie o 57,5 % a zníženie spotreby energie o 679,9 MWh/rok, čo predstavuje pokles emisií skleníkových plynov o 134,3 t/rok.

Názov projektu:
Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy Filozofickej fakulty a Fakulty prírodných vied UMB

Prijímateľ:
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

REKONŠTRUKCIA PRINIESLA VÝRAZNÚ ÚSPORU ENERGIE

Oravská obec Istebné ako vlastník a prevádzkovateľ budovy, v ktorej je veľká kultúrna sála, obecný úrad a pohostinstvo, sa rozhodla riešiť otázku jej prevádzky, ktorá bola vzhľadom na vek a technický stav energeticky náročná. Samospráva sa preto rozhodla pre projekt, ktorého cieľom bolo zníženie energetickej náročnosti budovy, čo v praxi znamenalo mohutnú rekonštrukciu úradu pri zachovaní jeho plnej prevádzky.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti KD a OÚ v obci Istebné

Prijímateľ:
obec Istebné

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Cieľ znížiť energetickú náročnosť sa stal hlavnou aktivitou, ktorá v praxi predstavovala zateplenie obvodového plášťa a strechy, izoláciu základov pred vodou, výmenu okien, rekonštrukciu a modernizáciu systému vykurovania a ohrevu teplej vody a zavedenie regulácie, ďalej rekonštrukciu osvetlenia a realizáciu bezbariérového prístupu.

Projekt pre obec priniesol posun do kategórie A1, čo znamená nízkoenergetickú budovu, pričom úspora na vykurovaní predstavuje 80,2 %.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

ŽIVOT NA FARME SO SILNÝM OSOBNÝM PRÍBEHOM

LIPTOVSKÉ REVÚCE

Mladému poľnohospodárovi sa aj vďaka finančnej podpore z fondov EÚ podarilo založiť vlastné gazdovstvo. V prvej fáze realizácie svojho podnikateľského plánu sa zameral najmä na chov včiel. Výsledkom je viac ako 160 včelstiev na viacerých stanovištiach dolného Liptova a produkcia kvalitného horského kvetového a medovicového medu i ďalších včelích produktov.

Med a ostatné výrobky farmár predáva výhradne prostredníctvom predaja z dvora. Vďaka pomerne veľkej komunite odberateľov a fanúšikov, ktorú si vytvoril aktívnou komunikáciou na sociálnych sieťach (s využitím potenciálu turisticky navštevovaného regiónu, v ktorom pôsobí), sa mu darí realizovať svoje produkty priamym predajom konečnému spotrebiteľovi. Gazdovstvo poskytuje hlavný príjem nielen jemu, ale zároveň vytvoril pracovné miesto pre ďalšieho pracovníka.

Počas realizácie projektu si mladý poľnohospodár doplnil vysokoškolské vzdelanie v odbore Zootechnika aj formou akreditovaných kurzov realizovaných s podporou Programu rozvoja vidieka. Zároveň si napriek už ukončenému vysokoškolskému vzdelaniu v chovateľskom odbore doplnil vzdelanie aj o výučný list v odbore Včelár, včelárka na SOŠ Pod Bánošom v Banskej Bystrici. Okrem vlastného vzdelávania prispieva aj k vzdelávaniu iných, napríklad realizáciou rôznych sprievodných vzdelávacích programov a exkurzií najmä pre deti, mládež, rodiny a školy.

Výnimočnosť svojej práce sa snaží zvýrazniť prostredníctvom silného osobného príbehu, ktorý pridáva ku každému z produktov, ktorý opúšťa jeho farmu. Mladý súkromne hospodáriaci farmár úspešne prekonal najťažšie obdobie zrodu farmy. Zvládol aj plánované rozšírenie o ďalšie druhy hospodárskych zvierat (hydina, králiky, dobytok, kozy, ovce a pod.), aby komunite svojich zákazníkov, ktorú si okolo seba vytvoril, mohol ponúknuť celé spektrum zaujímavých produktov.

Názov projektu:
Tradičné gazdovstvo – zriadenie farmy s kombinovaným chovom hospodárskych zvierat

Operačný program:
Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

HODNOTNÁ NÁHRADA ZA CHÝBAJÚCI KULTÚRNY DOM

DOLNÉ STRHÁRE

Samospráva obce ležiacej v údolí Starej rieky na úpätí Krupinskej planiny sa rozhodla na voľnej a nevyužívanej ploche vytvoriť spoločensko-relaxačný areál pre spoločenskú a kultúrnu činnosť a voľnočasové aktivity všetkých vekových skupín obyvateľov obce a návštevníkov širokého okolia regiónu Novohrad. Pre predchádzajúcu stavebnú uzáveru v rokoch 1950 až 1968 a 1970 až 1988 bol urbanistický rozvoj obce zastavený, a preto Dolnostrhárčania nemali nijaký kultúrny dom s javiskom či so spoločenským objektom.

V obci sa príležitostne konajú spoločensko-kultúrne podujatia prezentujúce miestne ľudové tradície. A práve ich oživenie bolo jedným z cieľov projektu podporeného z fondov EÚ. Zároveň mal prispieť k rozvoju cestovného ruchu, zlepšeniu kvality života obyvateľov, turistov i návštevníkov obce, skvalitneniu vzhľadu obecných budov a verejných priestranstiev, zabráneniu odlivu obyvateľov z obce a podmieniť príliv turistov a návštevníkov.

Vlastné práce zahŕňali úplnú rekonštrukciu prízemného spoločenského objektu, ktorý sa pôvodne využíval ako zemiansky dom, neskôr v ňom sídlila škola. Súčasťou areálu je prírodný amfiteáter, ktorý tvorí javisko, čiastočne prekryté spádovými strieškami, a stupňovité hľadisko sprístupnené rampou a schodíkmi. Na zmysluplné trávenie voľného času detí slúžia detské ihriská s pieskoviskom, hojdačkou a domčekom. Areál dotvárajú spevnené plochy s betónovou, resp. kamennou zámkovou dlažbou prepúšťajúcou vodu a so štrkopieskovým povrchom, múriky na sedenie okolo javiska, jazierko s prírodnými kameňmi, fóliou a čističkou vody od rias a upravené trávnaté plochy pre oddych a loptové hry.

Názov projektu:
Spoločensko-relaxačný areál Dolné Strháre

Prijímateľ:
obec Dolné Strháre

Operačný program:
Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ
- Kamenná žena v Príbelciach
- Ľuboreč
- trúbiaci kameň v Sucháni
- kosihovský Kamenný vrch
- hrad Čabraď

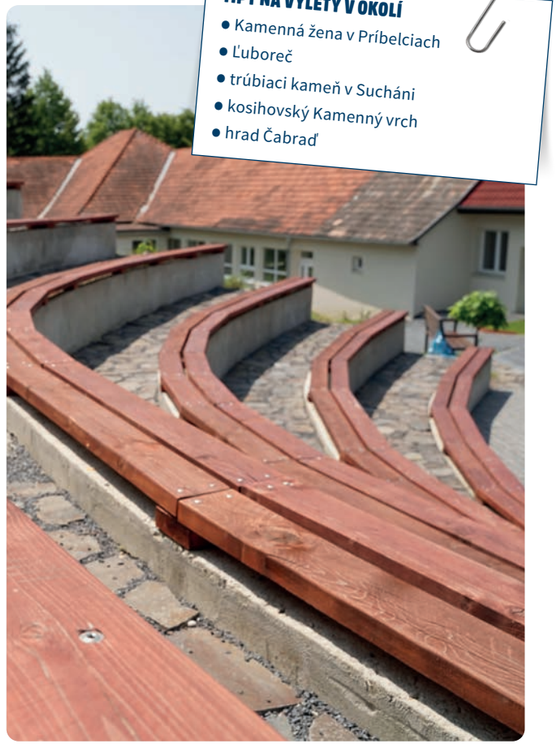

VODA NA HRIŇOVSKÝCH LAZOCH BUDE ČISTEJŠIA

HRIŇOVÁ

Aglomeráciu Hriňová tvorí mesto Hriňová ležiace na severovýchodnom okraji Detvianskej kotliny a Sihlianskej planiny ako súčasti Veporských vrchov. Tento rázovitý kraj je typický špecifickým roztrateným osídlením vytvárajúcim malebné hriňovské lazy. Charakter tamojšieho reliéfu výrazne ovplyvňuje skutočnosť, že napojenie obyvateľstva na vybudovanú stokovú sieť v centrálnej časti mesta iba o málo presahuje úroveň 50 %. Rozšírenie kanalizácie na lazy sa v súčasnosti a s veľkou pravdepodobnosťou aj v blízkej budúcnosti javí ako neekonomické. Pre čistejšiu vodu bolo treba hľadať iné riešenie.

Nielen aktuálny stav, ale aj technologický vývoj si vyžiadali neodkladnú modernizáciu jestvujúcej čistiarne odpadových vôd, do ktorej boli kanalizáciou privádzané splaškové odpadové vody z centrálnej časti mesta. Časť splaškových vôd pochádzala z mliekarne Hriňová. Čistička však mala nevyhovujúci systém čistenia s nedostatočným prevzdušňovaním technologického procesu v spojení s nedostatočným objemom aktivácie. Okrem toho bola preťažovaná, čo neumožňovalo zabezpečenie čistenia všetkých odpadových vôd produkovaných obyvateľstvom v aglomerácii. Splaškové vody od 42 % obyvateľov žijúcich v osadách sa zachytávali v žumpách, prípadne sa vyvážali do čistiarní mimo aglomerácie, najmä do Detvy a Zvolena.

Keďže ČOV Hriňová nebola pre nevyhovujúcu kapacitu a kvalitu technológie čistenia schopná čistiť odpadové vody v plnom rozsahu a požadovaných parametroch, bolo nevyhnutné čističku intenzifikovať a modernizovať tak, aby sa zabezpečilo čistenie komunálnych odpadových vôd nielen z centrálnej časti mesta Hriňová, ale aj od ostatných obyvateľov, ktorí nie sú pripojení na kanalizačnú sieť. Vďaka projektu podporenému z fondov EÚ čističku v Hriňovej zmodernizovali a systém čistenia upravili na mechanicko-biologický s nitrifikáciou, so samostatnou denitrifikáciou a s úplnou aeróbnou stabilizáciou kalu v čistiacom procese. Rekonštrukcia bola navrhnutá tak, aby sa v maximálnej možnej miere využili pôvodné objekty a zlepšilo sa čistenie komunálnych odpadových vôd pre obyvateľov celej aglomerácie.

Názov projektu:
Aglomerácia Hriňová – kanalizácia a ČOV

Prijímateľ:
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

NA BICYKLI DO PRÁCE, NA NÁKUP AJ ZA ODDYCHOM

LUČENEC

V Lučenci pribudli cyklotrasy smerujúce z mesta k susednej Haliči a Vidinej. Obe cesty sú súčasťou plánovaných cyklistických trás na území regiónu Novohrad. Celá sieť je navrhnutá tak, aby ju mohli využívať miestni obyvatelia i návštevníci. Nová cyklistická cestička prepája obytné územie a priľahlé inštitúcie a zabezpečuje sprístupnenie nákupných a občianskych stredísk, priemyselných zón a centier hospodárskeho významu. Svojou funkčnosťou je orientovaná nielen na cyklistickú dopravu do zamestnania, ale aj na rozvoj rekreačných a pohybových aktivít.

Ak sa cyklisti vydajú smerom do Haliče, na bicykel nasadnú pri železničnej a autobusovej stanici v Lučenci.

Cesta ďalej prechádza najväčšími obytnými zónami a napája sa na rekreačnú zónu Ľadovo. Jej pokračovanie vedie cez katastrálne územie Haliče a končí sa v obci. Nový je úsek od začiatku Športovej ulice v Lučenci po čističku odpadových vôd na začiatku Haliče. V dĺžke 9,6 km prepája významné kultúrne a historické miesta.

Názov projektu:
Bezpečná a ekologická doprava – CYKLOTRASY

Prijímateľ:
mesto Lučenec

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Cyklistická cestička smerujúca do Vidinej sa začína pri železničnej a autobusovej stanici v Lučenci, kde sa sústreďuje osobná i verejná doprava. Trasa sleduje paralelné dopravné cesty na Lermontovovej a Kuzmányho ulici. Vedie v blízkosti bytovej zástavby a obchodného strediska. Na kruhovom objazde sa križovaním Zvolenskej cesty odkláňa a vedie paralelne so Zvolenskou cestou III/2666 po pôvodnom chodníku, ktorý sa však v rámci projektu zrekonštruoval a rozšíril na 3 m, čo je dostatočná šírka pre integrovanú dopravu chodcov a cyklistov. Cyklistická cestička je od železničnej vlečky čiastočne vedená s automobilovou dopravou a končí sa na hranici katastra Lučenec-Vidiná.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

VITANOVČANIA SA UŽ VEĽKEJ VODY NEMUSIA BÁŤ

VITANOVÁ

Oravica pretekajúca Vitanovou sa v čase intenzívnej zrážkovej činnosti a topenia snehu vylievala z brehov, čím v dedine aj jej okolí opakovanými povodňami spôsobovala významné škody na majetku, poľnohospodárskej pôde a potenciálne ohrozovala aj ľudské životy a zdravie. Správcom toku je Slovenský vodohospodársky podnik, ktorý aj na podnet samosprávy pripravil a zrealizoval projekt na úpravu najkritickejších častí toku. Výsledkom je, že v intraviláne dediny ležiacej v severnej časti Oravskej kotliny upravili takmer 740 m koryta.

Úprava toku medzi mostom na štátnej ceste II/520 a mostom na miestnej komunikácii pod kostolom bola navrhnutá na tzv. 50-ročný prietok s bezpečnostným prevýšením brehov minimálne 0,35 m nad vypočítanú hladinu. Technické riešenie úpravy vychádzalo z požiadaviek zabezpečenia stability svahov koryta proti eróznej činnosti a minimálneho zásahu do jestvujúcej vegetácie.

Názov projektu:
Vitanová – Oravica, úprava toku v intraviláne

Prijímateľ:
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Meander Park Oravice
- rozhľadňa Skorušina
- Oravský háj
- Juráňova dolina
- Brestovská jaskyňa

Celkovo sa zvýšila protipovodňová ochrana obce, čo vytvorilo lepšie podmienky na jej územný a hospodársky rozvoj. Projekt zabezpečil ochranu života a zdravia 12 obyvateľov bezprostredne ohrozených povodňami a zabránil vzniku možným povodňovým škodám v hodnote vyššej ako milión eur.

REPREZENTATÍVNA VSTUPNÁ BRÁNA DO TATIER 100
VLAKY POMENOVALI PODĽA MENEJ ZNÁMYCH ŠTÍTOV 102
DOVOLENKA V „KOLÍSKE HORSKÝCH VODCOV“ 104
K SIETI EUROVELO PRIBUDLI ĎALŠIE KILOMETRE TRÁS 106
MIESTO JEDINEČNÝCH MERANÍ V NOVOM ŠATE 108
PROJEKT REKONŠTRUKCIE ŠKÔLKY DOPADOL NA VÝBORNÚ 110
NOVÉ PRIESTORY SKRACUJÚ CESTU ZA ZDRAVÍM 112
HOTEL ADLER OŽIL V PODOBE ČIERNEHO ORLA 114
MINIMALIZOVALI POVODŇOVÉ RIZIKO NA HORNÁDE 116
V OBCI MÔŽE ZOSTAŤ VIAC MLADÝCH RODÍN 118
KOMUNITNÉ CENTRUM DOSTUPNÉ PRE VŠETKÝCH 120
STRED MESTA SI ODDÝCHOL OD TRANZITNEJ DOPRAVY 122
VIAC BEZPEČNOSTI, MENEJ HLUKU A KOLÍZIÍ 124
OBNOVILI ŠIESTU BUDOVU V UNIVERZITNOM AREÁLI 126
NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK PRIVÍTALI VO VYNOVENEJ ŠKÔLKE 128
PREBUDILI SPIACU ČASŤ SLOVENSKO-POĽSKÉHO POMEDZIA 130
LEPŠÍ MANAŽMENT KOMUNÁLNEHO ODPADU 132
POMOCNÁ RUKA A ZÁCHYTNÝ BOD PRE RÓMOV 134
V RÁMCI KOMUNITY KLESÁ STRACH I NEISTOTA 136

VÝCHODNÉ SLOVENSKO

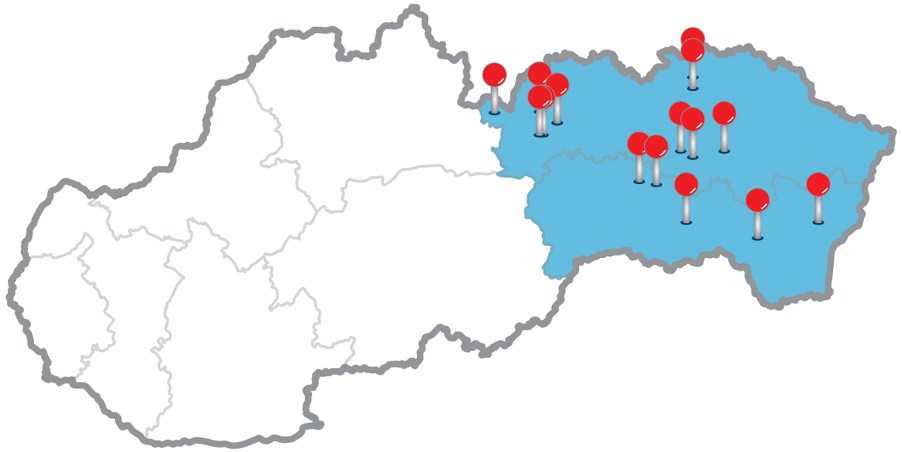

VÝCHODNÉ SLOVENSKO

REPREZENTATÍVNA VSTUPNÁ BRÁNA DO TATIER

VYSOKÉ TATRY

Nielen miestna motoristická verejnosť, ale najmä turisti smerujúci do vysokotatranskej oblasti si určite pamätajú dlhodobo nevyhovujúci stavebno-technický stav cesty vedúcej z Popradu do Starého Smokovca. Povrch vozovky bol rozrušený rozvetvenými mozaikovými trhlinami, lokálnymi výtlkmi a vysprávkami výtlkov. Poškodené boli aj dláždené rigoly a vpusty cestnej kanalizácie. Frekventovaná cesta druhej triedy je vďaka dvojetapovému projektu kompletne zrekonštruovaná – na obnovu vyše 8 km dlhého úseku Prešovský samosprávny kraj využil podporu z fondov EÚ. Okrem opráv cestného telesa modernizácia zahŕňala aj rekonštrukciu dláždených priekop a kanalizácií a dvoch mostných objektov – mosta nad Velickým a Červeným potokom.

Zmodernizovaná komunikácia je hojne využívanou dopravnou tepnou pre ľudí žijúcich v priľahlých obciach okresov Poprad i Kežmarok. Avšak zároveň je dôležitou – dnes už dostatočne reprezentatívnou – vstupnou bránou do Tatier. Podtatranskej oblasti sa v rámci európskej politiky právom venuje osobitná pozornosť. Výsledkom je aj táto rekonštrukcia, ktorú sa podarilo zrealizovať pred oficiálnym začiatkom letnej sezóny v roku 2022. Priniesla nielen bezpečnejšie cestovanie, odľahčenie dopravnej premávky a zníženie vplyvu dopravy na životné prostredie, ale aj ďalšie benefity pre domácich i zahraničných turistov – výrazne zvýšila komfort prepravy a prispela k lepšej dostupnosti tejto lokality a zatraktívneniu regiónu pod Tatrami.

Názov projektu:
Modernizácia cesty II/534 Poprad – Starý Smokovec

Prijímateľ:
Prešovský samosprávny kraj

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ
- Vysoké Tatry
- Starý Smokovec
- Tatranská Lomnica
- Poliankovo
- Štrbské pleso

VLAKY POMENOVALI PODĽA MENEJ ZNÁMYCH ŠTÍTOV

VYSOKÉ TATRY

Vysoké Tatry zdobia moderné „električky“. Na Tatranskú elektrickú železnicu postupne nasadili úplne nové hybridné vozidlá, ktoré doplnili pôvodnú flotilu – 15 elektrických jednotiek radu 425 s rokom výroby 2000 až 2006. Švajčiarsky výrobca Stadler začal vozidlá vyrábať v roku 2020 a dnes už pod tatranskými štítmi jazdí všetkých päť ozubnicových elektrických jednotiek spolu s multifunkčným rušňom a pluhom.

Vďaka hybridnému pohonu môžu vozidlá jazdiť na klasickej trati Tatranskej elektrickej železnice (Štrbské Pleso – Starý Smokovec – Poprad/Tatranská Lomnica) i na trati Ozubnicovej železnice (Štrba – Štrbské Pleso). Od ich nasadenia aj na ozubnicovej železnici poskytnú komfortné cestovanie na úrovni 21. storočia bezmála 3,7 miliónom cestujúcich ročne (odhad pre rok 2026).

Názov projektu:
Obnova vozidiel ozubnicovej železnice vo Vysokých Tatrách

Prijímateľ:
Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

K Tatranskému národnému parku prirodzene patrí ekologická doprava, o ktorú sa zaslúžili aj nové švajčiarske súpravy. Výrazne odbremenili tatranskú kapacitu praskajúcu vo švíkoch, citeľne zvýšili úroveň a kultúru cestovania a úroveň služieb, priniesli úsporu cestovného času, vyššiu bezpečnosť a spoľahlivosť prepravy a najmä turistom a pravidelným pendlerom poskytujú úplne nový zážitok z cestovania. Doprava v Tatrách je efektívnejšia a má menší negatívny dopad na životné prostredie.

Moderné duálne vozidlá s adhéznym pohonom a pohonom cez ozubnicu sú vybavené modernými technológiami a určené sú pre cestujúcich v 2. triede s kapacitou minimálne 90 miest na sedenie a 70 miest na státie. Jednotky s maximálnou rýchlosťou 80 km/h svojimi parametrami spĺňajú všetky požiadavky pre bezpečnú prevádzku na úzkorozchodných a ozubnicových tratiach. Každá z nich ponúka dve miesta pre invalidné vozíky, multifunkčné časti pre bicykle a detské kočíky. Vybavené sú bezpečnostnými a informačnými systémami, kamerovým systémom a systémom na anonymné počítanie cestujúcich. Samozrejmosťou je klimatizácia, elektrické zásuvky či Wi-Fi pripojenie na internet. Vozne majú protišmykovú podlahu, bezbariérový vstup a vyčlenené priestory pre imobilných cestujúcich. Pomenovali ich podľa piatich menej známych tatranských štítov – Bradavica, Kostolík, Stredohrot, Ganek a Vysoká.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

DOVOLENKA V „KOLÍSKE HORSKÝCH VODCOV“

POPRAD

Podpora vybudovania kvalitného a príjemného ubytovacieho zariadenia s ponukou doplnkových relaxačných zariadení (wellness s bazénom, fínska a parná sauna) je v súlade so zámerom vytvárať lepšie podmienky na agroturistické aktivity v regióne a s ambíciou praktizovať zodpovedný cestovný ruch, ktorý nespôsobuje degradáciu citlivých prírodných oblastí. Dôležitou súčasťou je podpora nových foriem malého podnikania, vytváranie pracovných miest a rozšírenie zdrojov príjmov pre obyvateľov na vidieku.

Nová Lesná sa označuje aj ako „obec s najkrajším výhľadom na Tatry“ či „kolíska horských vodcov“. Originálna tabuľa pri vstupe do tejto tatranskej osady

Názov projektu:
Penzión „Sisulienka“

Prijímateľ:
Sisulienka, spol. s r. o.

Operačný program:
Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

kopíruje časť hrebeňa Vysokých Tatier. Tomuto pohľadu za pekného počasia neodolajú mnohí, pekná fotografia stojí za to. Z pravej strany vidieť okrem iných Lomnický štít, Prostredný hrot a Slavkovský štít. Nový penzión umocňuje možnosti na využitie potenciálu, ktorý táto oblasť ponúka. Je to nielen Nová Lesná, ale aj bohatá ponuka rekreačno-športových možností, Aquacity Poprad, prírodné krásy Vysokých Tatier i kultúrno-historické pamiatky v okolí.

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Počuli ste o slnečných hodinách v Novej Lesnej?
Slnečné hodiny sú jedným z najstaršie známych vedeckých prístrojov používaných na meranie času. Ich princíp je založený na pohybe tieňa vrhnutého ukazovateľom počas slnečného dňa. Základnou ideou novolesnianskych Slnečných hodín doplnených o objekt panoramatickej orientácie a meditačné stolce bolo vytvorenie priestoru ponúkajúceho príležitosť na zamyslenie sa nad časom, sledovanie jeho priebehu v súvislosti so zdanlivým pohybom Slnka na oblohe či vnútorný dialóg samého so sebou.

K SIETI EUROVELO PRIBUDLI ĎALŠIE KILOMETRE TRÁS

MUSZYNA, MNÍŠEK NAD POPRADOM, LÁVKY CEZ RIEKU POPRAD V LEGNAVA – MILIK A ANDRZEJÓWKA – M. LIPNÍK

Cyklotrasy celoeurópskeho významu EuroVelo križujú Európu od severu na juh a od západu na východ. Vo finálnej podobe má dĺžka všetkých trás v sieti dosiahnuť dĺžku 65 500 km. Autorom ciest EuroVelo je Európska cyklistická federácia (ECF), ktorá bola založená v roku 1983 a aktuálne zastrešuje 56 národných a miestnych cyklistických asociácií z 38 štátov. Jej hlavným cieľom je podpora používania bicyklov na dopravu, šport a rekreáciu.

Cez Slovensko prechádza niekoľko kilometrov trasy EuroVelo 6 a EuroVelo 11. V rámci tohto projektu k nim pribudol 28,1 km dlhý úsek cyklotrasy vedúcej z Muszyny do Mníška nad Popradom. Partneri na trase vybudovali dve lávky cez rieku Poprad – v obciach Legnava – Milik a Andrzejówka – Malý Lipník. Okrem toho bola označená trasa úseku cesty s malou intenzitou automobilovej premávky, ktorá spája dolinu Popradu s Prešovom s dĺžkou 72 km, a postavený jedinečný most na cyklochodníku medzi Veľkým Šarišom a Šarišskými Michaľanmi. Most spájajúci brehy Torysy stojí priamo pod Šarišským hradom a jeho tri piliere pripomínajú hradbové múry.

Možnosť cestovania bicyklom na druhú stranu slovensko-poľskej štátnej hranice je vďaka projektu príležitosťou na oboznámenie sa s atraktivitami, históriou a kultúrou susedov. Nielen cyklistov ešte viac láka na spoznávanie prihraničnej oblasti a pochopenie prepojenia medzi jej obyvateľmi. Projekt vytvoril lepšie podmienky na spoločné organizovanie rôznych stretnutí a podujatí, obchodnú výmenu, zvýšenie mobility a nadväzovanie priateľstiev a osobných vzťahov.

Názov projektu:
Nový turistický produkt – časť európskej cyklotrasy EuroVelo 11 Prešov – Muszyna – Mníšek nad Popradom

Prijímateľ:
Miasto i Gmina Uzdrowiskowa Muszyna, Ľubovnianske regionálne združenie miest a obcí Stará Ľubovňa, Severovýchod Slovenska

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko

MIESTO JEDINEČNÝCH MERANÍ V NOVOM ŠATE

GÁNOVCE

Pracovisko SHMÚ v Gánovciach pri Poprade je vďaka programu meraní v rámci Slovenska jedinečné. Zároveň patrí k iba 107 pracoviskám v Európe s tzv. radiosondážnym programom, ktorý zabezpečuje meranie teploty, tlaku, vlhkosti a smeru i sily vetra v celom profile atmosféry od zemského povrchu po úroveň približne 30 až 38 km pomocou meteorologickej sondy zavesenej na balóne naplnenom vodíkom. Okrem aerologických meraní sú jedinečné aj merania celkového ozónu, intenzita viacerých zložiek slnečného žiarenia (vrátane škodlivého UV žiarenia) a profil aerosólov v atmosfére. V areáli pracoviska je umiestnená aj štandardná automatická meteorologická stanica a kontajner na meranie čistoty ovzdušia. Väčšina meracej infraštruktúry bola obnovená s pomocou fondov EÚ.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti administratívnej budovy SHMÚ Gánovce

Prijímateľ:
Slovenský hydrometeorologický ústav

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Centrom areálu je administratívna budova, v ktorej sa zaznamenávajú, spracúvajú, vyhodnocujú a odovzdávajú na archiváciu všetky vykonávane merania, ktoré slúžia ako základné údaje na sledovanie počasia, stavu atmosféry, slnečného žiarenia a čistoty ovzdušia. Práve ona sa stala ústrednou témou ďalšieho projektu, ktorého cieľom je zníženie spotreby energie pri jej prevádzke. Po úspešnej realizácii prišlo k významnej úspore potreby energie na vykurovanie, čo sa prejavuje znížením nákladov na prevádzku budovy – plánovaná úspora energie na vykurovanie dosiahne viac ako 50 %. Budova bude na základe globálneho ukazovateľa – primárna energia zaradená do energetickej triedy A1, čo zodpovedá nízkoenergetickej budove.

Rekonštrukcia prispela k zníženiu energetickej náročnosti objektu, a tým aj k ochrane životného prostredia. Zlepšila sa tepelná pohoda v objekte a predpokladaná

životnosť stavby. Okrem toho sa zvýšila estetická hodnota prostredia, kvalita a životnosť upravovaných plôch a zlepšili sa psychohygienické podmienky pre všetkých užívateľov vrátane širokej verejnosti, ktorá s obľubou toto pracovisko navštevuje. Projektant zachoval pôvodný ráz a farebnosť budovy, ktorá tvorí dominantu okolia dobre viditeľnú aj z hlavnej železničnej trate medzi Popradom a Košicami.

PROJEKT REKONŠTRUKCIE ŠKÔLKY DOPADOL NA VÝBORNÚ

VÝBORNÁ

Vo Výbornej bola dlhé roky iba jedna materská škola s pôvodnou kapacitou pre 12 detí. Ešte nedávno ju navštevovalo viac ako 40 detí, pre ktoré však škôlka nemala vyhovujúce podmienky – nespĺňala hygienické požiadavky na predškolskú výchovu v zmysle platnej legislatívy. Okrem toho ju umiestnili do rodinného domu, ktorý nebol postavený ako priestor pre predškolské zariadenie. Výsledkom bolo, že veľká časť detí z obce nenavštevovala nijakú materskú školu.

Keďže detí v obci pribúdalo, sami obyvatelia sa ozvali s podnetom na odstránenie nevyhovujúceho stavebno-technického stavu existujúcej budovy materskej školy a zvýšenie jej kapacity prostredníctvom rekonštrukcie

a prístavby. Ruka v ruke s týmto cieľom sa objavil prínos v podobe zníženia sociálno-ekonomickej zaostalosti, zvýšenia kvality života, podpory a integrácie rómskej komunity a zlepšenia infraštruktúry miestnych služieb v obci. Špecifickým cieľom projektu je lepší prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.

Zvýšenie kapacity materskej školy vo Výbornej z 12 detí na 100 skvalitnilo miestnu školskú infraštruktúru a zlepšilo podmienky pre realizáciu vzdelávacieho procesu predprimárneho vzdelávania. Okrem toho sa dosiahlo ročné zníženie emisií skleníkových plynov v renovovanej budove MŠ v hodnote 34,64 t CO_2 a zníženie ročnej spotreby primárnej energie v renovovanej verejnej budove o 216,53 kWh/rok.

Názov projektu:
Rekonštrukcia materskej školy v obci Výborná

Prijímateľ:
obec Výborná

Operačný program:
Ľudské zdroje

NOVÉ PRIESTORY SKRACUJÚ CESTU ZA ZDRAVÍM

Nemocnica Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku pokračuje v nastolenom trende modernizácie svojich priestorov a činností, ktoré súvisia s rozvojom medicínskeho vedomia, zabezpečovaním dostupnosti zdravotnej starostlivosti a skvalitňovaním služieb pre pacientov. Po rekonštrukcii čakárne v ambulantnej časti a dlhodobo nevyužívaných priestorov operačných sál, ktoré slúžia pre účely laboratórnych vyšetrovacích metód, prišli na rad stavebné práce na zatepľovaní starej časti hlavnej budovy kežmarského zdravotníckeho zariadenia.

Hlavným dôvodom obnovy je zvýšenie energetickej hospodárnosti budov a úspora energií súvisiaca so zateplením tejto časti budovy nemocnice. Ciele projektu sa naplnili vďaka piatim hlavným aktivitám. V praxi predstavujú prístavbu, nadstavbu, stavebné úpravy a rekonštrukciu vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov, zabezpečenie materiálno-technického vybavenia a dodanie zdravotníckej techniky, zariadenia a vybavenia. Vybudovaním nového laboratória sa zvýšila dostupnosť a urýchlil čas čakania na výsledky vyšetrení i diagnostiku pre pacientov. V neposlednom rade sa znížili náklady na prevoz krvných derivátov, ktoré sa dovážali zo vzdialených nemocníc v rámci Košického, Prešovského a Banskobystrického samosprávneho kraja.

Názov projektu:
Modernizácia nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku

Prijímateľ:
mesto Kežmarok

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Výsledky projektu sa prejavia najmä v zvýšení kvality, bezpečnosti a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti, náraste produktivity práce a zlepšovaní hodnôt merateľných medicínskych indikátorov.

HOTEL ADLER OŽIL V PODOBE ČIERNEHO ORLA

História tejto podtatranskej obce je bohatá – prvá zmienka o Ľubici pochádza z roku 1251. O dvadsať rokov neskôr jej kráľ Štefan V. udelil mestské práva, čím sa stala kráľovským mestom. V 17. storočí patrila k najbohatším spišským mestám – pracovalo tu 20 remeselných cechov a mala právo troch výročných trhov.

Napriek tomu, že Ľubica v roku 1878 stratila štatút mesta, zachoval sa tu veľký rozsah stredovekého sídla s historickým jadrom a meštianskymi, remeselníckymi a so sedliackymi domami. Vzácnou pamiatkou je najväčší dvojloďový kostol na Spiši – farský kostol Nanebovzatia Panny Márie z 13. storočia s oltárom s gotickou sochou Madony a svätíc z dielne Majstra Pavla z Levoče.

Názov projektu:
Prestavba priestorov nevyužívaného objektu na penzión Čierny orol

Operačný program:
Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Nachádza sa tu aj gotický kostol sv. Ducha, barokovo-klasicistický evanjelický kostol a najvyšší mariánsky stĺp so sochou Immaculaty na Spiši.

Ľubica je známa aj viacerými slávnymi rodákmi. Narodil sa tu napríklad profesor matematiky a hvezdár Dávid Fröhlich (1595 – 1648), ktorý ako prvý v roku 1615 vystúpil na tatranský končiar (pravdepodobne šlo o Kežmarský štít) a napísal pozoruhodné geografické diela s prvými informáciami o Vysokých Tatrách.

Slávu niekdajšieho kráľovského mesta pripomína historická budova bývalého hotela Adler z roku 1904, ktorá bola niekoľko rokov v zanedbanom stave. Nevyužívaný objekt na ulici Generála Svobodu ožil vďaka prestavbe na penzión Čierny orol. S predajňou potravín, reštauráciou, so spoločenskou sálou a s penziónom ponúka luxusné priestory pre svadby, plesy a rôzne spoločenské udalosti. Ubytovacia časť rozšírila ponuku služieb vidieckeho cestovného ruchu vo vyhľadávanej turistickej destinácii Spiš a atraktívnej podtatranskej oblasti.

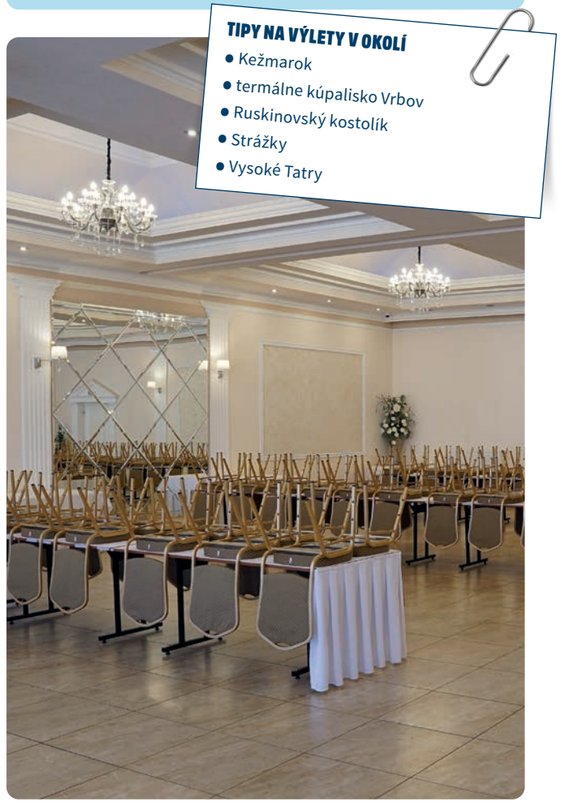

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ
- Kežmarok
- termálne kúpalisko Vrbov
- Ruskinovský kostolík
- Strážky
- Vysoké Tatry

MINIMALIZOVALI POVODŇOVÉ RIZIKO NA HORNÁDE

KROMPACHY A KOLINOVCE

Hať na Hornáde vybudovali v päťdesiatych rokoch 20. storočia pre vzdúvanie vody na úroveň potrebnú na zabezpečenie dostatočného množstva vody pre jednotlivých odberateľov. Dlhodobá prevádzka poškodila betónové konštrukcie objektov hate i kamenné opevnenie, čas poznačil aj technologické zariadenia. Hoci tabuľové uzávery štrkových výpustov v nedávnej minulosti vymenili za nové, podstatné zvýšenie pôvodných údajov povodňových prietokov bolo dôvodom na nahradenie dvoch priepadov novou konštrukciou vybavenou pohyblivými uzávermi s možnosťou plynule regulovať zvýšené prietoky prepúšťané do koryta Hornádu pod hať a súčasne zvýšiť kapacitu hate pri prevádzaní povodňových prietokov bez škodlivých účinkov.

Hlavnou prioritou bolo riešenie protipovodňovej ochrany v geografickej oblasti Kolinovce – Hornád. Projekt

Názov projektu:
Krompachy, Hornád rkm 99,800 – rekonštrukcia hate

Prijímateľ:
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p.

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

zabezpečil ochranu dvoch obyvateľov bezprostredne ohrozených povodňami a zabránil potenciálne vysokým povodňovým škodám. Rekonštrukcia technologických častí v objekte priepadov hate a inštalácia nových technologických zariadení zabezpečila stabilitu objektu hate s prevádzkovou hladinou v zmysle pôvodného projektu a možnosť manipulácie s hladinami vody pohyblivými vzdúvacími zariadeniami. Zmena pevnej hate za pohyblivú zabezpečí najmä pri povodňových prietokoch minimalizáciu zatopenia Kolinoviec situovaných nad profilom hate.

Vďaka projektu je väčšmi chránené zdravie a život obyvateľov v chránenom území, pričom sa umožnil jeho územný a hospodársky rozvoj. Zároveň sa zvýšila protipovodňová ochrana lokality a znížili povodňové škody v Kolinovciach a Krompachoch. Po zrealizovaní opatrení sa zmenšilo zaplavované územie v Kolinovciach o 12 ha a v Krompachoch o 49 ha. Zníženie pravdepodobnosti záplav má pozitívny vplyv nielen na miestnych obyvateľov, ale aj na zamestnanosť, pretože zabezpečuje odber priemyselnej vody pre priemysel v Krompachoch.

V OBCI MÔŽE ZOSTAŤ VIAC MLADÝCH RODÍN

Na budúce generácie myslia aj v Margecanoch, obci ležiacej pri sútoku Hornádu a Hnilca na ľavom brehu Ružínskej priehrady. Samospráva pripravila projekt, zámerom ktorého je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie služieb predprimárneho vzdelávania. Úspešne ho doviedla do finále, a tak sa v obci zvýšil počet detí navštevujúcich materskú školu.

Základom projektu bolo rozšírenie, stavebné úpravy a modernizácia vybavenia existujúcej vzdelávacej infraštruktúry, čím sa dosiahlo zvýšenie pôvodnej kapacity margecianskej materskej školy o 13 miest. Potreba realizácie projektu vyplynula z narastajúcich požiadaviek rodičov o prijatie dieťaťa do škôlky, ktorej vtedajšia kapacita bola prekročená, a tak vedenie materskej školy evidovalo čoraz viac nevybavených žiadostí. Pozitívny

Názov projektu:
Rozšírenie kapacity MŠ Margecany

Prijímateľ:
obec Margecany

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

dopad v Margecanoch zaznamenali nielen vo zvýšení kvality a v dostupnosti predškolského vzdelávania, ale aj v sociálnej oblasti pre mladé rodiny, ktorým sa výrazne zlepšili životné podmienky.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

KOMUNITNÉ CENTRUM DOSTUPNÉ PRE VŠETKÝCH

CHMIŇANY

Jednopodlažné komunitné centrum s rozlohou takmer 300 m² je prioritne určené pre príslušníkov marginalizovanej rómskej komunity žijúcej v obci. Hlavný dôraz sa kladie na deti a mládež do 18 rokov, matky s deťmi a najviac sociálne vylúčených dospelých. Nevylučuje však ani majoritu, pretože je priestorom aj na spoločné aktivity všetkých skupín obyvateľstva.

Projekt bol koncipovaný tak, aby smeroval k vybudovaniu zariadenia na poskytovanie sociálnych a komunitných služieb. Cez ne má ambíciu prispieť k začleňovaniu sociálne vylúčených osôb a pomôcť k ich zapojeniu do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života nielen v obci a regióne, ale aj v celej spoločnosti. Komunitné centrum vytvorilo priestorové podmienky na ambulantnú činnosť a sociálnu službu krízovej intervencie v prostredí miestnych komunít a osôb zasiahnutých pôsobením negatívnych a krízových javov.

Názov projektu:
Komunitné centrum – novostavba, Chmiňany

Prijímateľ:
obec Chmiňany

Operačný program:
Ľudské zdroje

Chmiňany ležia v okrese Prešov, len 14 km od okresného mesta. Obec má 928 obyvateľov a podľa Atlasu rómskych komunít z roku 2013 podiel obyvateľstva marginalizovanej rómskej komunity dosahuje vyše 58 %. Obec cielene poskytuje základné sociálne poradenstvo pre klientov, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii a ktorí vyhľadávajú informácie a cesty na riešenie svojich problémov. Popri dosiaľ poskytovaných sociálnych službách terénnej sociálnej práce sa po zriadení komunitného centra zvýšil počet príslušníkov rómskej komunity aktívne zapojených do sociálnej a komunitnej práce na 766 osôb vrátane detí v predškolskom veku.

Sociálna intervencia sa realizuje priamo v prirodzenom prostredí komunity s dôrazom na zabezpečenie dostupných komplexných služieb obyvateľom všetkých vekových kategórií. Pozícia komunitného centra rešpektuje podmienku bezbariérovosti a bezprostrednosti vo vzťahu k užívateľom poskytovaných služieb a zároveň zohľadňuje a spĺňa integračnú funkciu vo vzťahu ku komunite celej obce. Podporila sa sociálna inklúzia, zvýšilo sa povedomie a zamestnateľnosť cieľovej skupiny.

Hoci sa budova komunitného centra nevybudovala v sociálne vylúčenej lokalite, je dostupná po miestnych komunikáciách pre všetkých obyvateľov a nachádza sa blízko areálu materskej školy v centre obce. Od rómskeho osídlenia je vzdialené približne 400 m, od obydlí majoritného obyvateľstva od 10 do 500 m, keďže sa nachádza v bezprostrednej blízkosti rodinnej zástavby. K centru vedie miestna asfaltová komunikácia, ktorá je v dobrom stave. Čas trvania pešou chôdzou pre obyvateľov obce je od 5 do 10 minút. To znamená, že ďalším pozitívom predmetnej lokality je bezpečná a rýchla dostupnosť bez fyzických prekážok s využitím málo frekventovaných komunikácií.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

STRED MESTA SI ODDÝCHOL OD TRANZITNEJ DOPRAVY

PREŠOV

Z fondov EÚ podporený úsek diaľnice D1 Prešov, západ – Prešov, juh je súčasťou trasy z Bratislavy cez Žilinu a Košice do Užhorodu (Ukrajina) a je zaradený do medzinárodnej cestnej siete pod označením E50. Napája sa naň medzinárodná cesta E371, ktorá smeruje z Prešova cez Svidník k hraničnému priechodu Vyšný Komárnik – Barwinek (Poľsko). Diaľnica prechádza okresom Prešov a vstupuje do katastrálneho územia Prešova, Solivaru, Hanisky a Petrovian. Intenzita premávky je v tomto úseku približne 20 000 vozidiel denne. Hlavným prínosom je odklonenie tranzitnej dopravy z mesta Prešov na tento obchvat. Vďaka novému úseku sa cesta skrátila osobným autám o 19 minút a nákladným o 18 minút.

Diaľničný úsek je dlhý necelých 8 km, avšak celková dĺžka komunikácií vrátane vetiev dvoch križovatiek Prešov, západ a Prešov, juh je takmer 19 km. Úsek sa začína na križovatke Prešov, západ, kde sa plynulo napája na úsek diaľnice D1 Svinia – Prešov, západ. Následne prechádza v blízkosti obytnej zóny a vstupuje do dvojrúrového tunela Prešov. Koniec úseku je na križovatke Prešov, juh za Haniskou. Smerom do Košíc pokračuje úsekom D1 Prešov, juh – Budimír. Na trase je 18 mostov, dvojrúrový tunel dlhý viac ako 2 km, 17 vetiev križovatiek a 6 km protihlukových stien. V rámci stavby zrekonštruovali a výrazne rozšírili Stredisko správy a údržby diaľnic v Petrovanoch.

Názov projektu:
D1 Prešov, západ – Prešov, juh

Prijímateľ:
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Caraffova väznica
- Hvezdáreň a planetárium
- Kalvária
- Solivar
- hrad Bodoň
- Dunitová skalka

VIAC BEZPEČNOSTI, MENEJ HLUKU A KOLÍZIÍ

KOŠICE

Po úspešnom skvalitnení Košickej regionálnej integrovanej dopravy vo východoslovenskej metropole zmodernizovali električkové trate s celkovou dĺžkou 7,9 km vrátane niekoľkých križovatiek, obratísk a sprievodnej infraštruktúry. Cieľom projektu je skvalitniť a modernizovať parametre koľajovej infraštruktúry pre električkovú dopravu, a tým zatraktívniť verejnú dopravu a zvýšiť počet cestujúcich, ktorí ju uprednostnia pred individuálnou. Týka sa nielen Košičanov – cestujúcich MHD, ale aj obyvateľov okolitých obcí dochádzajúcich za prácou a návštevníkov mesta.

Všetky úseky zahrnuté do projektu sa nachádzajú v južnej časti mesta a ich realizáciou sa skompletizovala obnova košickej siete električkovej dopravy s výnimkou rýchlodráhy do železiarní. Zmodernizovali aj najstarší a doteraz nerekonštruovaný úsek na sídlisku Nad jazerom vybudovaný v rokoch 1979 až 1983 i najnovší prírastok v sieti – trať na Alejovej ulici zrealizovanú v rokoch 1987 až 1989. V rámci rekonštrukcie kompletne opravili koľajový spodok i zvršok a vymenili trolejové vedenie a jeho stožiare. Rekonštrukciou prešli aj meniarne B (Južná trieda) a K (sídlisko Nad jazerom). Zastávky majú vo všeobecnosti dĺžku 50 m a nástupná hrana je 200 mm nad temenom koľajnice. Šírka nástupíšť sa v závislosti od priestorových podmienok pohybuje od 1,7 do 2,5 m.

Projekt zvýšil bezpečnosť a plynulosť električkovej dopravy a zvýšil komfort cestujúcej verejnosti a vzhľadom na nízku hlučnosť aj obyvateľov bývajúcich či pracujúcich pri trati. Na viacerých miestach zredukoval kolízne situácie, resp. bodové nedostatky, akými sú napríklad doplnenie účelovej svetelnej signalizácie na najrizikovejších cestných koľajových prejazdoch, stavebné úpravy existujúcich ostrovčekov či optimalizácia umiestnenia električkových zastávok na niektorých traťových úsekoch.

Názov projektu:
Modernizácia električkových tratí v Košiciach – 2. etapa – 1. časť

Prijímateľ:
mesto Košice

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

OBNOVILI ŠIESTU BUDOVU V UNIVERZITNOM AREÁLI

Zníženie spotreby energie bolo hlavným cieľom projektu, ktorý zrealizovala Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach v jednom z pavilónov v areáli školy, v ktorom je umiestnená katedra všeobecných kompetencií, študijné oddelenie, univerzitná jedáleň a bufet.

Pavilón č. 14 prešiel významnou stavebnou obnovou a modernizáciou technického vybavenia. Hlavným cieľom prác bolo dosiahnuť zníženie spotreby energie pri prevádzke budovy. Pri stavebných prácach sa zatepľoval obvodový plášť, ostenia a nadpražia výplní otvorov, ale aj základy obvodových stien pod terénom do hĺbky základových konštrukcií. Zároveň sa rekonštruovala a zateplila strecha. Výplne okenných a dverných otvorov boli vymenené za plastové. V budove bolo nainštalované zariadenie na rekuperáciu tepla a jednotky na odvetrávanie priestorov hygieny a na odsávanie výparov z chemikálií. Meranie, riadenie a regulácia spotreby energie na vykurovanie bola nahradená novým systémom s novým zdrojom tepla. Na prípravu teplej vody boli inštalované tepelné čerpadlá, ktoré nahradili pôvodné elektrické zásobníky. V budove bolo zrekonštruované aj osvetlenie a zásuvkové rozvody, vzduchotechnika a zdravotechnika. Pri rekonštrukcii sa predĺžila životnosť stavebných konštrukcií, úpravami sa zlepšili požadované funkčné vlastnosti, odstránili sa nedostatky, poruchy, zastaranosť a výrazne sa znížila energetická náročnosť budovy.

Názov projektu:
Zníženie energetickej náročnosti pavilónu č. 14

Prijímateľ:
Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

Pôvodná budova bola kolaudovaná v roku 1977 a počas 45 rokov sa obnovovala iba čiastočne pri bežnej údržbe, keď sa upravoval vstup, rekonštruovalo schodisko, opravovali povrchy, podlahy a maľovali vnútorné priestory. Neustálym vplyvom času a najmä atmosférickej vlhkosti dochádzalo k degradácii spoločných stavebných konštrukcií, najmä obalového plášťa. Ďalšie neriešenie vznikajúcich porúch mohlo viesť k vážnemu poškodeniu budovy. Zrekonštruovaný pavilón č. 14 je už šiestou budovou v areáli univerzity, ktorú sa podarilo obnoviť vďaka podpore z fondov EÚ.

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK PRIVÍTALI VO VYNOVENEJ ŠKÔLKE

BARDEJOV

„Pane, ak ty nestaviaš dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú. Ak ty nestrážiš mesto, nadarmo bdejú jeho strážcovia. Zbytočné je vstávať pred svitaním a líhať si neskoro v noci, ak sa namáhame bez Tvojho požehnania...“ Týmto citátom sa po posvätení nových a zrekonštruovaných priestorov Cirkevnej materskej školy blahoslaveného biskupa Vasiľa Hopka v Bardejove odštartoval nový školský rok.

Názov projektu:
Rozšírenie kapacity a skvalitnenie predškolskej výchovy v CMŠ bl. Vasiľa Hopka v Bardejove

Prijímateľ:
Gréckokatolícke arcibiskupstvo Prešov

Operačný program:
Integrovaný regionálny operačný program

Počas prázdnin, keď iní oddychovali, sa v jedno leto v bardejovskej cirkevnej materskej škole nezaháľalo a usilovne sa pracovalo. Zrekonštruované triedy a spálne sa postupne zaplnili nábytkom, hračkami a inými doplnkami. V šatniach pribudli nové skrinky i nástenky pre deti, ktoré škôlku navštívia prvýkrát, aj pre deti, ktorým sa už stala druhým domovom. Novovybudované detské ihrisko deťom umožňuje pohyb a športové aktivity na čerstvom vzduchu.

Vďaka podpore z fondov EÚ materskú školu po rekonštrukcii navštevuje väčší počet detí. V súlade s odkazom jej patróna, gréckokatolíckeho biskupa Vasiľa Hopka, bude tak ako dosiaľ „rozvíjať a podporovať výchovu a vzdelávanie v duchu kresťanských princípov a láske k Bohu“.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

PREBUDILI SPIACU ČASŤ SLOVENSKO-POĽSKÉHO POMEDZIA

ROPA A ZBOROV

Kdesi na začiatku bol nízky pocit spolupatričnosti s regiónom medzi miestnou komunitou, a tak partneri projektu pripravili sériu aktivít s ambíciou z dlhodobého hľadiska zmeniť vnímanie tejto časti slovensko-poľského pohraničia. Spoločne vytvorili študijný program pre pracovníkov verejnej správy a kultúrnych inštitúcií v oblasti cestovného ruchu, zrekonštruovali a upravili budovy s historickou hodnotou a vyvinuli aplikáciu Karpatské brány/Wrota Karpat, ktorá je sprievodcom po zaujímavostiach ropsko-zborovského pomedzia. Na aktivizáciu obyvateľov pohraničia využili nevyužité či dosiaľ neobjavené prvky kultúrneho a prírodného dedičstva regiónu.

Názov projektu:
Karpatské brány: medzi Ropou a Zborovom – ochrana a rozvoj spoločného kultúrneho dedičstva na poľsko-slovenskom pohraničí

Prijímateľ:
gmina Ropa, obec Zborov, Fundacja Szlachetne zdrowie..., Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Przemysko-Gorlickiej ELEOS, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie działający poprzez jednostkę pozawydziałową Małopolską Szkołę Administracji Publicznej

Operačný program:
Program spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko

V poľskej Rope postavili Centrum tvorivej práce Hyblówka na počesť Antoniho Hybla, umelca a vynálezcu poľských huslí „s okrídlenou dušou“. V centre sa nachádzajú dielne na výrobu huslí, sochárske a maliarske ateliéry a tzv. vzdelávacia kuchyňa. V zrekonštruovanom viac ako storočnom kaštieli a okolitom parku zriadili expozície týkajúce sa životného prostredia a vývoja Karpát.

V Zborove ležiacom v okrese Bardejov zrekonštruovali kostol sv. Žofie, ktorý nebol obnovený od požiaru v roku 1914. Schátranú pamiatku, ktorá bola pôvodne súčasťou kúrie Rákócziovcov, premenili na multifunkčný kultúrny priestor prispôsobený na rôzne umelecké a spoločenské aktivity. Obec ho chce využívať na organizovanie výstav, divadelných predstavení, koncertov, premietanie filmov i ako miesto civilných sobášov. Okrem toho opravili polygonálnu baštu a priľahlú hospodársku budovu na Zborovskom hrade týčiacom sa nad obcou.

Pokiaľ ide o vzdelávacie aktivity, realitou sa stal postgraduálny kurz Riadenie kultúrneho a prírodného dedičstva poľsko-slovenského pohraničia. Uskutočnili sa aj školenia pre sprievodcov pôsobiacich v regióne. Program zahŕňal prednášky, workshopy, študijné návštevy a aktivity v teréne. Aby sa do projektových aktivít zapojilo čo najviac obyvateľov, na oboch stranách hranice sa organizovali exkurzie a kultúrno-vzdelávacie semináre. Tematicky sa orientovali najmä na zanikajúce činnosti ako bylinkárstvo, včelárstvo, domáce spracovávanie, kamenárstvo, šindľovníctvo a dechtárstvo. Obohatením bežného života sa stali cyklické jarmoky lokálnych remeselných výrobkov, ktoré spoločne organizujú partneri projektu.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

LEPŠÍ MANAŽMENT KOMUNÁLNEHO ODPADU

HANUŠOVCE NAD TOPĽOU

Hlavným cieľom projektu realizovaného v Hanušovciach nad Topľou, šarišskom mestečku ležiacom pod Slanskými vrchmi, je rozšíriť a zefektívniť triedenie komunálneho odpadu v meste. Zároveň umožniť miestnym obyvateľom ekologicky sa zbaviť nepotrebného odpadu, a tým predchádzať jeho ukladaniu na skládky. Samozrejmou súčasťou projektu je výchova a zvyšovanie environmentálneho povedomia, ktoré je v celoslovenskom meradle ešte vždy na nízkej úrovni.

V Hanušovciach nad Topľou vďaka úspešne zrealizovanému projektu zrekonštruovali zberný dvor a obstarali technické vybavenie na podporu triedeného zberu. Rekonštrukcia v praxi znamenala opravu plechovej haly, prístupovej cesty, spevnených plôch a oplotenia. Vysadená zeleň a súčasná podoba zberného dvora len podčiarkujú opodstatnenosť rozhodnutia samosprávy posunúť sa vďaka európskym peniazom vpred v otázke ekologického uskladnenia odpadu. Najmä ak na skládke dlhé roky končili aj suroviny, ktoré možno recyklovať, a teda ďalej zhodnocovať. Pozitívnou bodkou je eliminácia znečisťovania životného prostredia a zlepšenie životných podmienok pre obyvateľov i návštevníkov mesta s ojedinelým prírodným a kultúrnym dedičstvom.

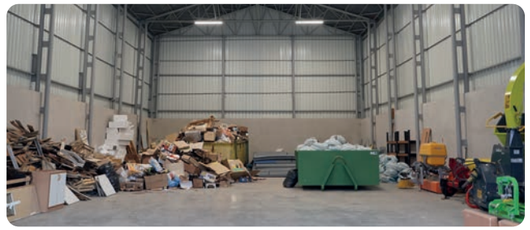

Názov projektu:
Podpora triedeného zberu KO v meste Hanušovce nad Topľou

Prijímateľ:
mesto Hanušovce nad Topľou

Operačný program:
Kvalita životného prostredia

TIPY NA VÝLETY V OKOLÍ

- Veľký a malý kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou
- hrad Medzianky
- Archeopark Živá architektúra
- Hermanovské skaly
- vrch Šimonka

POMOCNÁ RUKA A ZÁCHYTNÝ BOD PRE RÓMOV

SEČOVCE

Arcidiecézna charita Košice úspešne pokračuje v realizácii národného projektu Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít – II. fáza aj v komunitnom centre v Sečovciach. V meste ležiacom na južnom Zemplíne je ťažiskom práce charity práca s rómskou komunitou – veď tu žije viac ako 2 000 obyvateľov marginalizovanej skupiny. Komunitné centrum vybudované na základe projektu iniciovaného mestom a s podporou fondov EÚ je akýmsi záchytným bodom a pomocnou rukou pre rómsku komunitu. Stojí na okraji rómskej osady a predstavuje jednopodlažný objekt zastrešený pultovou strechou. Stavba má pôdorys v tvare obdĺžnika s rozmermi 24 a 14 m. V neveľkom dome sa však občas dejú veľké veci.

Zaujímavú aktivitu organizuje v Sečovciach napríklad združenie Art Aktivista, ktoré sa do mesta vracia rok

Názov projektu:
Komunitné centrum – Sečovce

Prijímateľ:
mesto Sečovce

Operačný program:
Ľudské zdroje

čo rok s projektom Prázdniny v osade #5. Spolu s ďalšími umelcami a umelkyňami realizuje v priestoroch komunitného centra tvorivé dielne s cieľom podnietiť rómske deti ku kreatívnej činnosti. Združenie vzniklo v roku 2014 z iniciatívy umelca a aktivistu Tomáša Rafu. Od svojho vzniku zapája deti z vylúčenej lokality v Sečovciach do kreatívnych procesov a vzniku spoločných umeleckých diel. Výsledkom sú obrovské plátna a množstvo malých obrazov. Združenie sa snaží prostredníctvom umenia rozvíjať umelecký talent a sebarealizáciu detí a takisto upozorňovať na dôležitosť spolupráce.

V RÁMCI KOMUNITY KLESÁ STRACH I NEISTOTA

SOBRANCE

Pre zabezpečenie dostatočnej kapacity sociálnych služieb v regióne samospráva Sobraniec nastavila a postupne realizuje Komunitný plán sociálnych služieb. Už zopár rokov v súlade s týmto plánom mesto poskytuje sociálne služby ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podporu pri sociálnom začleňovaní a ochranu pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti.

Vo všeobecnosti platí, že zmyslom komunitného plánovania najmä v menších sídlach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb

spoločným, koordinovaným postupom. Jedným zo základných cieľov komunitného plánovania je posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov. Predchádzať sociálnemu vylúčeniu a izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín. Podstatné je opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na okraji spoločnosti a v niektorých prípadoch predstavujú pre ostatných obyvateľov hrozbu či vyvolávajú strach a neistotu.

Vzhľadom na zastúpenie marginalizovaných rómskych komunít v Sobranciach (podľa Atlasu rómskych komunít tvorí rómska národnosť viac ako 18 % z celkového počtu obyvateľov) je nové komunitné centrum viac ako užitočné. Vďaka komunitnej a sociálnej práci pomáha predchádzať vzniku akútnych krízových situácií. Poslaním komunitného centra je poskytovanie sociálneho poradenstva, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, preventívna, osvetová činnosť, záujmová činnosť a poskytovanie odborných činností a aktivít. To prispieva k sociálnemu začleňovaniu sociálne vylúčených osôb na individuálnej i lokálnej úrovni.

Názov projektu:
Komunitné centrum Sobrance

Prijímateľ:
mesto Sobrance

Operačný program:
Ľudské zdroje

JEDNA ZAUJÍMAVOSŤ NAVYŠE

Počuli ste už o gitarovom múzeu?
V Sobranciach sa nachádza gitarové múzeum so zbierkou obsahujúcou vyše 1 000 gitár, z ktorých okolo 250 je vystavených. Múzeum mapuje kompletný vývoj a výrobu elektrofonických gitár v Československu po druhej svetovej vojne a je európskym unikátom. Založil ho Ján Ferko. Exponáty pochádzajú z obdobia rokov 1947 až 1989. Jedným zo zaujímavých exponátov je gitara Resonet Grazioso (Futurama III) – model, na akom hrával George Harrison, člen skupiny Beatles, na začiatku jeho hudobnej kariéry, či gitara Petra Jandu zo skupiny Olympic.

ZÁPADNÉ SLOVENSKO
STREDNÉ SLOVENSKO
VÝCHODNÉ SLOVENSKO
CELÉ SLOVENSKO

CELÉ SLOVENSKO

PROJEKT, KTORÝ ANGAŽUJE A VZDELÁVA LAIKOV Z CIEĽOVÝCH KOMUNÍT 140

BEZDOTYKOVÉ ROZPOZNANIE IDENTITY MÁ ZELENÚ 142

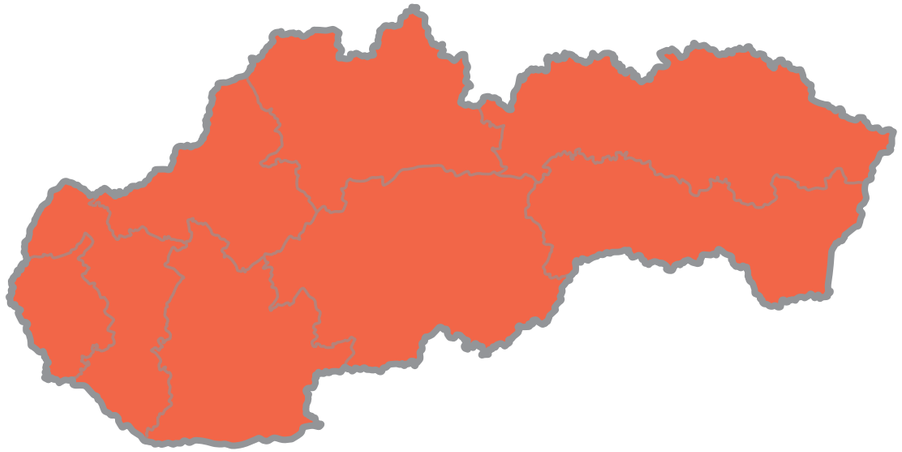

CELÉ SLOVENSKO

PROJEKT, KTORÝ ANGAŽUJE A VZDELÁVA LAIKOV Z CIEĽOVÝCH KOMUNÍT

Štátna príspevková organizácia Zdravé regióny po úspešnom zvládnutí Národného projektu Zdravé komunity 2A od začiatku roku 2020 realizuje Národný projekt Zdravé komunity 2B. Jeho hlavným cieľom je zlepšiť situáciu obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít v oblasti sociálnych determinantov zdravia.

V podstate ide o koncept zdravotnej osvety v segregovaných rómskych komunitách. Ešte v roku 2003 ho iniciovala Asociácia pre kultúru vzdelávanie a komunikáciu (ACEC), ktorá do spolupráce a financovania projektu zapojila partnerov z mimovládneho, verejného a zo súkromného sektora. Od roku 2017 národný projekt Zdravé komunity realizuje verejný sektor – štátna

Názov projektu:
NP Zdravé komunity 2A, NP Zdravé komunity 2B

Prijímateľ:
Zdravé regióny

Operačný program:
Ľudské zdroje

príspevková organizácia Ministerstva zdravotníctva SR Zdravé regióny prostredníctvom finančnej podpory z fondov EÚ.

Hlavnou prioritou je vytvoriť trvalo udržateľný nástroj na zlepšovanie podmienok pre zdravie v marginalizovaných komunitách s aktívnym zapojením cieľovej skupiny. Ďalšími prioritami sú cielené intervencie v niekoľkých na seba nadväzujúcich oblastiach – v aktívnom zamestnávaní a rozvoji ľudských zdrojov, systematické, koordinované a adresné činnosti v oblasti podpory zdravia a zdieľanie know-how širokej spolupracujúcej sieti – od regionálnej úrovne až po legislatívnu.

Organizácia má v teréne približne 300 zamestnancov, ktorí pôsobia v 450 segregovaných rómskych osídleniach nachádzajúcich sa v 280 obciach. Skupinu zamestnancov tvorí 269 asistentov podpory zdravia,

25 koordinátorov asistentov podpory zdravia a 15 asistentov podpory zdravia v prostredí zazmluvnených nemocníc. V spolupráci s 1 304 poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti projekt preukázateľne pomáha približne 50 000 ľuďom mesačne. Projekt od jeho začiatku nemal nijakú prestávku, čo je vzhľadom na projektovú realitu v podmienkach SR výnimočný výsledok.

BEZDOTYKOVÉ ROZPOZNANIE IDENTITY MÁ ZELENÚ

BANSKÁ BYSTRICA, TRNAVA, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ A KOŠICE

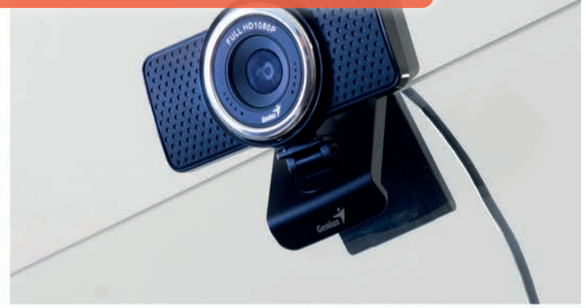

Spoločnosť APIS zrealizovala svoj projekt na základe výzvy zameranej na podporu inovácií prostredníctvom priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja v rámci domény Priemysel pre 21. storočie. Banskobystrická firma sa takmer 30 rokov venuje výskumu, vývoju, výrobe a systémovým riešeniam komplexných komunikačných zariadení založených na priamej alebo nepriamej identite. Unikátne, inovatívne a intuitívne riešenia poskytuje klientom v 50 krajinách sveta. V roku 2011 získala cenu ministerstiev hospodárstva a práce, sociálnych vecí a rodiny SR a v roku 2013 ju v rámci Kartotéky platidiel NEXGEN vyhlásenej IACA ocenili za Najlepší nový produkt v oblasti platidiel.

Názov projektu:
FaceControl – komplexné komunikačné zariadenie pre inovatívne riadenie výrobných a podporných procesov v priemysle

Prijímateľ:
APIS, spol. s r. o.

Operačný program:
Integrovaná infraštruktúra

V rámci projektu podporeného z fondov EÚ vyvinula unikátne zariadenie FaceControl. Pri jeho kreovaní autori využili najmodernejšie technológie identifikácie a monitorovania osôb pomocou metód rozpoznávania tvárí v priestore. Ide o komplexné komunikačné zariadenie orientované na riadenie výrobných a podporných procesov v priemysle pre potreby automatizácie výrobných liniek a procesov. Systém dokáže „definovať tváre v definovaných priestoroch, v definovanom čase a pri definovaných procesoch“. FaceControl vhodne dopĺňa existujúce portfólio biometrickej línie produktov WebBox (natívny cloud s aplikáciami Prístupový, Dochádzkový, Návštevný a Stravovací systém a správa identít).

Produkt FaceControl predstavuje inováciu vysokého stupňa spočívajúcu v jeho vývoji a následnej výrobe s využitím jedinečného výskumu a návrhu inovatívnych metód riadenia výrobných a podporných procesov v priemysle. Ide o novinku nielen pre spoločnosť APIS, ale aj pre slovenský trh a zahraničné trhy. V súčasnosti totiž neexistuje obdobne rozsiahle, komplexné a prepojené riešenie do priemyselného prostredia s využitím vo výrobnej i v administratívnej časti organizácií. Pridanou hodnotou zo strany jedného z partnerov projektu – Ústavu informatiky SAV, je implementácia prvkov na overovanie autenticity spracúvaných obrazov tvárí na báze neurónových sietí a steganografie.

Zdroje:

www.partnerskadohoda.gov.sk, www.ec.europa.eu, www.eufondy.sk, www.prikladnaobnova.sk, www.pamiatky.sk, www.uniza.sk, www.zilina.sk, https://presov.korzar.sme.sk, www.europske.noviny.sk, https://mybystrica.sme.sk, www.ludskezdroje.gov.sk, TASR, SITA, https://trnava-vuc.sk, www.bratislava.sk, https://planujmesto.trnava.sk, www.istebne.sk, cykloportál.sk, https://www.shmu.sk, https://dolnyzemplin.korzar.sme.sk, https://imhd.sk, https://www.sazp.sk, https://myorava.sme.sk, https://mytrencin.sme.sk, https://ctzn.punkt.sk, https://www.novalesna.sk, https://www.zilinskyvecernik.sk, http://www.grkatpo.sk, https://lesy.bratislava.sk, https://www.nazahori.sk, https://myturiec.sme.sk, https://www.naspark.sk, https://www.nazahori.sk, https://www.veca.sk, https://www.sazp.sk, https://www.hrusov.sk, https://www.asb.sk, https://www.tatry.sk, https://www.ssc.sk, https://www.zilinskazupa.sk, https://www.mojekysuce.sk, Wikipédia.

Fotografie:

Úrad vlády Slovenskej republiky, riadiace orgány, ktoré sú zodpovedné za implementáciu Programového obdobia 2014 – 2020, Zdravé regióny, Zdroje Zeme, RAJEC INDUSTRY, AXON PRO, EOSNEBOTRA, APIS a iní prijímatelia projektov a ostatné zainteresované subjekty, Andrej Chalupa, https://www.naspark.sk, Facebook (Bratislava – Hl. mesto SR) a Shutterstock.

Moderné regióny vďaka eurofondom

Spoznajte projekty programového obdobia 2014 – 2020 realizované vďaka finančnej podpore Európskej únie

Autor: Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

Vydavateľ: Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava

Zostavila: Mgr. Michaela Višváderová

Bratislava 2023

Prvé vydanie

Nepredajná publikácia

www.eufondy.sk
www.partnerskadohoda.gov.sk

ISBN 978-80-8259-016-9

9 788082 590169

Úrad vlády SR
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava
www.eufondy.sk

ISBN 978-80-8259-016-9
9 788082 590169

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY